

Starta šāviens atkal Balvos

Foto - E. Gabranovs

Bez balvenieša neiztik. Otro gadu pēc kārtas pirmo vietu izcīnīja komanda "OK COPE SPORT" no Rīgas, kurā startēja balvenietis Artūrs Baltais, Krišjānis Lisovskis, Sergejs Zaķis (treneris) un Kārlis Goldmanis. Uzvarētājkomanda divās dienās kopā noķēra 12,76 kilogramus smagu lomu. Jāsecina, ka pēdējās vietas rezultāts bija 1,028kg. Balvenietis Artūrs Baltais, kurš kopā ar savu komandu kāpa uz goda pjedestāla augstākā pakāpiena, lepojās, ka mājās atgriezies ar pirmo vietu. "Mani zivis atpazīna," sprieda Artūrs, kurš dienē bruņotajos spēkos.

Edgars Gabranovs

Jau vairākus gadus Latvijas čempionāta zemledus makšķerēšanas pirmā posma improvizētais starta šāviens ar signāltauri atskan Balvos. Izņēmums nebija arī šī gada 14. un 15. janvāris, kad lielos lomus tikoja nomakšķerēt 19 komandas. Jāpiebilst, ka pērn pirmajā posmā cīnījās 15 komandas.

Latvijas Makšķerēšanas sporta federācijas valdes loceklis, sacensību galvenais tiesnesis Egils Draudiņš sestdienas rītā atgādināja, ka Covid-19 laikā, kad Latvijas čempionāts divus gadus izpalika, tika samazināts sacensību formāts – komandā bija trīs sportisti, nevis pieci, kā ierasts. Taujāts, kas ir vai nav mainījies šogad, tiesnesis paskaidroja, ka joprojām startēs trīs sportisti. Spriežot par laika apstākļiem, E. Draudiņš atzina, ka makšķerēšanā nav nepareizu laika apstākļu: "Tāpat kā teicienā, ka nav nepareizu laika apstākļu, ir tikai nepiemērots apģērbs. Tā ir arī šodien, kad zālite ir gandrīz zaļa, bet ledus – biezs, tātad varam būt kopā pasākumā, kas saucas "Latvijas čempionāts zemledus makšķerēšanā". Paldies Balviem, paldies SIA "Liarps" par neatlaidīgu uzcītību!"

Jāsecina, ka sarunās ar sportistiem regulāri izskanēja balvenieša Ērika Tuča vārds, pateicoties viņa uzņēmībai un atsaucībai. Interesanti, ka Ērikam dzimšanas diena ir 13. janvārī. Lūgts atklāt, vai tikai čempionāts nenotiek viņam par godu, "Liarps" komandas kapteinis atsmaidīja pavēstot, ka tā patiesi arī ir. Nopietni runājot, Ēriks paskaidroja, ka Balvu ezers ir labākais Latvijā, kur organizēt zemledus makšķerēšanas sacensības: "Kāpēc? Pie mums ir atbilstoši laika apstākļi, ezerā ir zivis. Pērn, piemēram, Limbažos pirmajā dienā vairāk nekā puse no komandām nenokāra nevienu zivi. Vai tas ir normāli?" Jāpiebilst, ka pirms nedēļas Ē. Tuča Alūksnē noķēra 770 gramus smagu sīgu, ko nereti dēvē par lašveidīgo Latvijas lepnumu. Savukārt SIA "Liarps" valdes priekšsēdētājs Artūrs Penners neslēpa gandarījumu, ka pēdējos gados būtiski augusi jauniešu interese par makšķerēšanu: "Kādreiz tas nebija tik izteikti. Pusaudži uz veikalu nāk stripiņā, interesējoties par makšķerlietām. Kāpēc federācija organizē sacensības Balvos? Mums ir pašvaldības atbalsts, mums ir ledus." Interesanti, ka Artūrs sevi dēvē par ziemas cilvēku. "Intensīvākais darbs ir vasarā, kad esmu aizņemts, kad man nav miera. Ziema ir mans laiks, kad varu apsēsties pie āliņģa," viņš paskaidroja.

* Turpinājums 10. lpp.

Nākamajā
Padugumā

● **Pēta iedzīvotāju prasmes**
Intervē pēc nejausības principa

● **Vecais Jaunais gads**
"Razdolje" koncerts Balvos

Laiks parunāt par seksu

Lai uzlabotu izpratni par seksuālās un reproduktīvās veselības jautājumiem, mazinātu seksuāli transmisīvo infekciju izplatību, nepilngadīgo grūtniecību un mākslīgi veikto abortu skaitu, Veselības ministrija 2023. gadā īsteno sabiedrības informēšanas kampaņu seksuālās un reproduktīvās veselības veicināšanai "Cik brīvi tu runā sekā valodā? Par veiklu valodu!". Aizvadītā gada nogalē pētījumu centra SKDS veiktā Latvijas iedzīvotāju aptauja atklāj: 64% iedzīvotāju uzskata, ka Latvijā par seksuālās un reproduktīvās veselības jautājumiem netiek runāts pietiekami daudz. Turklāt aptaujas dati atklāj satraucošus faktus – puse aptaujāto, kuriem ģimenē ir 10–18 gadus veci bērni, ar viņiem par seksuālo un reproduktīvo veselību nav runājuši. 41% Latvijas iedzīvotāju ģimenē vispār nerunā par

tēmām, kas saistītas ar seksuālo un reproduktīvo veselību. Kampaņas laikā, piesaistot jomas speciālistus, tiks sagatavotas īsfilmas un informatīvi materiāli gan vecākiem, gan jauniešiem.

Jauniešus var pieteikt balvai

Lai apzinātu aktīvākos un talantīgākos Balvu novada jauniešus, izvērtētu viņu sasniegumus novada attīstībai, popularizētu jauniešu paveikto, kā arī aktualizētu un palielinātu jauniešu iniciatīvu un līdzdalību novada sabiedriskajā dzīvē, izsludināts konkurss "Jauniešu gada balva 2022". Konkurssam līdz 27. janvārim var pieteikt jebkuru Balvu novada jauniešu vecumā no 13 līdz 25 gadiem.

Īsziņas

Vārds žurnālistam

Sanita Karavoičika

Brīvdienās kādā pārtikas veikalā sieviete pirms manis pārdevējai palūdza nosvērt vienu cūkgaļas sardeli, kas acimredzot bija paredzēta viņas pusdienām. Ja pirms gadiem diviem vai trīs pārdevēja pircējai noteikti pārjautātu, vai viņa nav pārklusijusies, jo varbūt vajadzēja iesvērt kilogramu sardeļu, tad tagad jautājumu vairs nebija. Neviena. Jo tā veikalos jau ir ikdiena, kad pircēji nāk un palūdž nosvērt 100 gramus desas, vienu mazu zivtiņu vai arī nogriezt divas šķēlītes gaļas. Skumji..., bet tas ir fakts no mūsu reālās dzīves.

Diemžēl nākas secināt, ka tauta grimst arvien lielākā nabadzībā, kamēr valdība joprojām spītīgi turpina apgalvot, ka Latvija turpina iet nospraustajā virzienā – uz ekonomisko augšupeju. Un, premjera vārdiem runājot, mums tas diezgan lieliski izdodas. Tikmēr fakti liecina par ko citu – Latvijā ir augstākā iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme Baltijā, minimālā alga mums ir otra zemākā Eiropas Savienībā, Latvijā ir par 40% zemāks dzīves līmenis nekā vidēji citās attīstītajās valstīs. Premjers it kā piekrit, ka viegli šobrīd nav nevienam, taču spītīgi turas pie sava atgādinot: “Tā ir tikai nauda! Mums jābeidz skaitīt, ko tas nozīmēs manam makam. Jā, ir grūti, bet mums uz mirkli tikai jāatslābst.” Goda vārds, nepamet sajūta, ka tauta un valdība dzīvo kaut kādās paralēlajās pasaulēs. Varbūt beidzot pienācis laiks skaidrām acīm paskatīties uz dzīvē notiekošo? Nu noņemiet taču reizi tās rozā brilles! Un dzīve parādīsies citās, ne tik košās krāsās.

Latvijā

Daugavā pie Jēkabpils ūdens līmenis lēnām kritis, pilsētā cer sākt ūdens atsūkņēšanas darbus.

Kopš sestdienas rīta, kad Daugavā pie Jēkabpils ūdens līmenis sasniedza augstāko atzīmi pēdējās desmitgadēs, tas lēnām turpina kristies, liecina Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra dati. Lai arī ūdens līmenis joprojām ir ļoti augsts, pirmdien pilsētā uzsāka darbu pie daļas pilsētas atbrīvošanas no ūdens. Jēkabpils novada mērs Ragainis norādīja: “Ūdens līmenis diennaktī ir krities apmēram par 45 centimetriem. Šobrīd upe ir iegājusi savos rāmjos, sakari mums ir, bet, protams, līmenis joprojām ir ļoti augsts, ledus nav sakustējies, arī nerāda vēlmi to darīt. Darām, ko varam.”

Saeima piekrit kriminālvajāšanas turpināšanai pret Grevcovu. Saeimas vairākums pagājušonedēļ piekrita 14.Saeimas deputātes Glorijas Grevcovas (“Stabilitātei”) krimināllietas turpmākai iztiesāšanai. Neskatoties uz tiesas procesu, Grevcova patlaban varēs turpināt pildīt Saeimas deputātes pienākumus. Reizē Saeimas Kārtības rullis nosaka, – ja stājas spēkā deputātu notiesājošs spriedums galīgajā instancē par noziedzīgu nodarījumu, tad parlamentārietis uzskatāms par izslēgtu no Saeimas. LETA jau vēstīja, ka prokurors iepriekš rosināja tiesu apturēt tiesvedību 14.Saeimā ievēlētās deputātes Grevcovas krimināllietā, kurā viņa vainota par nepatiesu ziņu sniegšanu Centrālajai vēlēšanu komisijai (CVK), lai vērstos Saeimā pēc piekrišanas kriminālvajāšanas turpināšanai.

Četri lielāko banku klientiem pērn izkrāpti vairāki miljoni eiro. Latvijas četri lielāko banku klientiem, pašiem apstiprinot maksājumus, pagājušajā gadā izkrāpti 12,037 miljoni eiro, kas ir par 8,8% vairāk nekā pērn. Bankās konstatēti 2226 telefonkrāpšanas gadījumi, izkrāpjot 2,961 miljonu eiro. Tāpat konstatēti 1987 investīciju krāpšanas gadījumi, izkrāpjot 5,104 miljonus eiro, un 1141 cita veida krāpšanas gadījums, izkrāpjot 3,972 miljonus eiro.

Lems par algu iesaldēšanu augstākajām amatpersonām. Saeima izvērtēšanai Ministru kabinetā nodevusi vairāk nekā 10 000 pilsoņu kolektīvo iesniegumu par algu iesaldēšanu augstākajām valsts amatpersonām. Valdībai līdz 15.aprīlim jāsniedz parlamentam ziņojums par izvērtējuma rezultātiem. Iniciatīvas autori iesniegumā aicinājuši iesaldēt Valsts prezidenta, Saeimas priekšsēdētāja, Ministru prezidenta, parlamentāro sekretāru, ministru un Saeimas deputātu algas līdz brīdim, kad būs stabilizējies ekonomiskā situācija – apturēts inflācijas kāpums, inflācija samazināta līdz samērīgam līmenim, kā arī ir pārvarēta krīze, kas saistīta ar gāzes un elektrības cenu kāpumu.

/No portāliem www.delfi.lv, www.leta.lv, www.apollo.lv/

Jaunums

Jauna spēle latgaliešu valodā

Irēna Tušinska

18.janvarī pasākumā “Ontona dienas lustes/Čīpīerkstneiša čempionāts” prezentēs jauno galda spēli latgaliski “Čīpīerkstneišs”, kuras idejas un dizaina autore ir Jolanta Keiša.

Kopš janvāra interesentiem pieejama galda spēle latgaliešu valodā “Čīpīerkstneišs”. Tā ir pirmā šāda veida spēle latgaliešu valodā, kurā iespējams pārbaudīt savas zināšanas, atjautību un arī veiksmi. Spēles autore ir Jolanta Keiša, kuras dzimta puse ir Šķilbēnu pagasts, bet tās izdošanā aktīvi piedalījās arī biedrība “Upītes jauniešu folkloras kopa” un latgaliešu kultūras kustība “Volūda”.

Pēc izglītības filoloģe, kā arī dizainere, Jolanta Keiša šīs spēles veidošanu uzsāka jau 2021.gadā kā studiju darbu. Jolanta ir spēles idejas, satura un dizaina autore, bet kā redaktore viņai palīdzēja Edīte Husare no latgaliešu kultūras kustības “Volūda”. Spēlē izmantotas gan mūsdienas, gan senāku laiku latgaliešu kultūras vērtības – kā dažādi objekti, tā arī ļaudis, kas apliecina Latgales bagāto kultūrvēsturi. Savukārt spēles nosaukuma “Čīpīerkstneišs” ideja aizlienēta no literāta, folklorista, novadpētnieka un latgaliešu sabiedriskā darbinieka Ontona Slišāna daiļrades – tas ir četros pirkstos paņemams daudzums, latviešu literārajā valodā – šķipsniņa. “Čīpīerkstneišs” ir latgaliskums, zināšanas, informācija un sajūtas, kas sajaucas kopā spēles dalībniekiem. “Mans devums Latgalei ar šo spēli arī ir tāds kā čīpīerkstneišs – četros pirkstos

Foto - no personīgā arhīva

“Čīpīerkstneišs”. Viens no spēles galvenajiem nosacījumiem ir skaitīt visus spēles tekstus latgaliski. Tiem, kuri latgaliešu valodu tik labi nesaprot, tomēr vēlas izziņāt latgaliešu kultūru, ir pieejams tulkojums latviešu literārajā valodā. Spēlei ir divi varianti – vienkāršais un papildinātais. To vienlaikus var spēlēt divi līdz astoņi dažādu vecumu dalībnieki.

paņemams lielums, gabaliņš Latgales. Mēs to spēles kauliņu varam paņemt četros pirkstos, čīpīerkstneiši, izsoļot spēli un dabūt kādas zināšanas, paņemt gabaliņu Latgales sev,” par spēles ideju stāsta Jolanta Keiša.

Barikāžu dalībnieku tikšanās

Bija tāds laiks

Maruta Sprudzāne

13.janvāra pievakarē Balvu Novada muzejā neformālā gaisotnē tikās barikāžu laika dalībnieki, lai dalītos atmiņās, šoreiz vairāk ieklausoties cilvēku stāstos, kas ar drebošu sirdi savējos gaidīja mājās. Sīrsnīgu noskaņu atmiņu vakaram piedeva Jāņa Ločmeļa muzikālais pavadījums. Viņš arī ir barikāžu laika dalībnieks un iepriecināja gan ar savām, gan tautā labi pazīstamām Atmodas laika melodijām.

32 gadi liek atcerēties laiku pirms, atmiņai pieskaroties ne tikai tā laika notikumiem, bet iedomājoties arī, cik jauni un kādi tolaik bijām. Sergejs Maksimovs tolaik bija jaunietis bez ģimenes un bērniem, bet tagad saka: “Jaunībā arī nopietnas lietas drīzāk uzņemam kā piedzīvojumu, jo nav bailu, nav atbildības par sev tuvujiem. Bet pavisam citādāk barikāžu laikā jutās tie, kuriem mājās palika mazi bērni un sievas.”

Bija vai nebija bailes? Protams, bija. Raugoties siltajās sveču liesmiņās, apsēdušies pie *apaļā galda*, tikšanās pievakarē sarunbiedri atklāja savas izjūtas. Dace Teilāne atzina, ka viņas lielākās bailes toreiz bijušas iedomājoties, kas notiks, ja uzvarēs tie *nelabie* un atkal diktēs savu kārtību un noteikumus? Kā savulaik, aizsūtot trimdā viņas vectēvu, neļaujot savus centienus dzīvē īstenot tētim vai, iespējams, tagad atņemot viņas mazgadīgajam dēlam tēti, liekot viņam doties kur tālu projām iesaukumā? “Kaspars bija audzināts, iemācot viņam saprast, kas dzīvē ir labais un kas – sliktais, un to puika savos nepilnos desmit gados bija jau apzinājies. Bet, kā domāsim un dzīvosim, ja atnāks *‘tovarišči’* ar savu kārtību?” bija Daces toreizējās lielās bažas.

Vita Romanovska tolaik bija 2.kursa studente, iepriekšējā vasarā apprecējusies, bet janvāra dienās vīrs Modris bija Rīgā, nosūtīts mācībās, lai papildinātu zināšanas kā jaunais milicis. Viņas satraukums radās vakarā mājās, kad televizorā pārtrūka raidījums un izskanēja ziņa par barikādēm. Vita aiztraucās uz Rīgu un tantes dzīvoklī izlasīja Modra atstāto zīmīti, kur bija vārdi, – aizeju aizstāvēt un cīnīties par brīvu Latviju... Viņai bija emocijām pilna sirds.

Intai Kaļvai neaizmirstama atmiņā nakts, kad braukšanai uz barikādēm gatavojās vīrs. “Viņa somā ieraudzīju ieliktu respiratoru. Un tad sapratu, cik patiesībā viss ir ļoti nopietni. Tonakt Rīgā omonieši nošāva Robertu Mūrnieku. Ar mazaļiem bērniem gulējām visi vienā gultā, un es domāju, – dod, Dievs, lai tikai nekās nenotiek. Bet televīzijas ziņās svilpoja trasējošās lodes,” ir Intas baiļu atmiņas.

Dakterei Natālijai Zondakai ir stāsts, kā viņa naktī izgājusi

Foto - M.Sprudzāne

Viens no pirmajiem. Pēteris Lukstiņš uz pasākumu bija atnācis viens no pirmajiem. Balvenietis viņš ir atkal pēc 46 gadiem, atgriezies no Ērgļiem. Viņš atceras, ka no Ērgļiem 1991.gada janvārī aizbraukušas četras smagās mašīnas, piekrautas ar granti. “Biju jauns, baiļu nebija. Tagad saku, ka dzīve mums ir ļoti laba, vajag tikai dzīvot,” uzskata P.Lukstiņš.

no mājas, nedomājot vīru, lai brauktu uz mītiņu Rīgā. Līdz vēlai naktij bija skatījusies satraucošas ziņas, kuru nobeigumā izskanēja otrā Tautas frontes priekšsēdētāja Romualda Ražuka aicinājums doties cilvēkiem uz rītdienas, 13.janvāra, manifestāciju Daugavmalā. “Esmu kara laika bērns, manī pietiek spīta un apzinājos, ka man ir jāceļas un jābrauc! Aizgāju agri no rīta uz Tautas frontes štābu Balvos, atradās tāds sagrabējis neapkurināms autobuss, un uz Rīgu aizbraucām cilvēki piecpadsmit. Bija bailes! Nekur nebrauca neviena mašīna, bet Vangažos abās pusēs redzējām tankus ar pavērstiem stobriem pret Rīgu. Kad tikām līdz Juglai, tur jau bija tautfrontieši, satikām mūsu Juri Boldānu. Cilvēki sapulcējās manifestācijā, bet bija klusi un izskatījās nobijušies,” ir Natālijas atmiņas.

Sergejs Maksimovs, tagadējais Balvu novada domes priekšsēdētājs, vienlaikus uzdeva arī jautājumu: “Vai esam izveidojuši valsti, par kādu tolaik sapņojām un kādu cerējām redzēt? Kādi ir šodienas mūsu dzīves izaicinājumi, zinot Ukrainas skarbo likteni, kas iziet daudz skarbāku un asiņaināku ceļu?”

Kā vērtējat rosinājumu aizliegt pirotehnikas tirdzniecību un lietošanu privātpersonām?

Viedokļi

Ceru, ka veselais saprāts uzvarēs

LĪGA PENNERE, uzņēmēja Balvos

Iniciatīvu portālā "Mana balss" sāka parakstu vākšana par aizliegumu privātpersonām tirgot pirotehniku. Kā vienu no iemesliem, kādēļ pirotehnika jāaizliedz, iniciatīvas autors norādījis traumas un ugunsnelaimes. Šo es gribētu atspēkot. Ja runājam par drošību, tad, pārdojot pirotehniku privātpersonām, katru klientu noinstruējam un iztāstām visu par drošību. Katru gadu pirms gadumijas televīzijā rāda reklāmas, kur tirgotāji, ministrijas, policija, ugunsdzēsēji stāsta, kā ar pirotehniku pareizi

riķoties un to lietot. Bet, ja klients uzskata, ka ir gudrāks un salūtu šauj, kā pats izdomā, piedodiet... mēs nevaram katram izstāvēt blakus. Tikpat labi tad mums jāaizliedz arī medības, jo katru gadu medību laikā Latvijā tiek nošauti cilvēki. Jāaizliedz alkohols, jo cilvēki dzērūmā dara visādas lietas. Pārvietoties pa slidenajiem ceļiem arī jāaizliedz, jo cilvēki krīt un gūst traumas. Savukārt Adventes vainagu ar svecītēm tirgošana būtu jāaizliedz ar likumu, jo no svecēm bieži vien izceļas ugunsnelaimes. Mēs katrs pats esam atbildīgs par savu drošību. Tieši tādēļ uzskatu, ka priekšlikums aizliegt pirotehnikas tirdzniecību nāk no nīdekļiem, kuri savā dzīvē neko vairāk negrib, kā vien sēdēt savās mājās, neko neredzēt un nedzirdēt.

Esmu pārliecināta, ka Jaungads nav vienīgā svētki gadā, kad cilvēki var radīt sev svētku sajūtu. Man pašai ļoti patīk salūts, un pirotehniku es tirgoju jau 20 gadus. Aizliegt šaut salūtu privāti? Diemžēl mūsu valsts ir tik nabadzīga, ka atsakās cilvēkiem rīkot salūtus. Balvos salūtu kultūras un atpūtas centra laukumā Jaungada naktī neesam redzējuši jau trīs gadus. Un, ja tas nav iespējams, protams, cilvēki svētkus sev rīko paši, jo Latvijā vispār pieņemts domāt pašiem par sevi. Runājot par aizliegumu rīkot pilsētu salūtu Jaungada naktī, kā viens no valdības argumentiem izskanēja aicinājums padomāt par mūsu valsti dzīvojošajiem ukraiņiem un pasargāt viņus no liekiem pārdzīvojumiem. Bet arī šie cilvēki svin Jauno gadu! Balvu novadā

šobrīd dzīvo diezgan daudz ukraiņu, kuri pie mums ieradušies no kara skartās valsts. Viņi nāca uz mūsu veikalu un pirka salūtu ar lielu prieku, lai kaut šajā naktī varētu uz mirkli aizmirst par dzimtenē notiekošo un sarīkot sev svētkus. Divus gadus visos jautājumos valdība atrunājās ar Covid, tagad mums ir jauns iemesls atrunām – karš Ukrainā. Protams, karš – tas ir briesmīgi, bet šajā gadījumā neredzu nekādu saistību salūtam ar Ukrainas karu.

Un interesanti, cik ugunsgrēku un salūta izraisītu traumu šogad reģistrēja pirmajās stundās pēc gadumijas iestāšanās? Ziņās redzēju, ka Latvijā no pirotehnikas traumas guva divi cilvēki, un abi bija rīkojušies neatbilstoši instrukcijai. Savukārt alkohola reibumā pie stūres tika pieķerti vairāk nekā 20 dzērājoferi. Varbūt labāk aizliegšim tirgot alkoholu? Valdība tikai skandinā – jārstē Covid, jābūt klusiem un mierīgiem, jāpalīdz ukraiņiem. Vispirms palīdzēsim paši sev šo skarbo laiku, kuru visi par tādu uzskata, padarīt mazliet krāsaināku kaut vai ar salūtu. Gadu mijā cilvēki, kas šāva salūtu, skatījās debesis un priecājās par to, ka Jaunais gads ir sagaidīts. Manuprāt, salūts Balvos vienmēr bijis viens no mūsu pilsētu saliedējošākajiem pasākumiem. Reizi gadā visi sanācām pie kultūras nama satikties, saskandināt šampanieša glāzes, novēlēt viens otram laimīgu Jauno gadu. Tas bija mirklis, ko cilvēki vienmēr ļoti gaidīja un zināja, ka salūts būs. Bet vairs nav... Varbūt valdībai vienkāršāk bija godīgi atzities, – piedo-

diet, tauta, mums šogad naudas nav, un visi saprastu. Nevajag trūli melot, skatoties acīs un sakot, ka mēs nešausim salūtu tāpēc, ka jāpasargā ukraiņi. Nav naudas, – labi, mēs taču esam pieraduši ziedot paši. Saziedotu.

Vēl viens no argumentiem, ko esmu dzirdējusi no salūtu aizliedzējiem, ir raizes par mājdzīvniekiem. Mīļie saimnieki, mums arī ir suns. Salūta laikā mūsu sunīti vienmēr ir istabā un viņam viss ir kārtībā. Cilvēks, kurš mīl savu dzīvnieciņu un grib pasargāt, ievēdīs viņu istabā un ieslēgs skaļāku mūziku, lai nav traumas no skaļajiem blikšķiem un trokšņiem. Mums ir paveicies, jo mūsu sunītei ļoti patīk salūti – viņa skatās un priecājas. Bet ir redzēts, ka uz pilsētas salūtu cilvēki nāk ar suniņiem padusē. Tad gan jāsaprot, piedodiet, tas nav prāta darbs. Nezin kāpēc daudzi satraucas, ka dzīvnieks sabīsies no salūta, savukārt ne mazākajā mērā nesatraucas par citiem pilsētas iedzīvotājiem, kuriem bail iekāpt suņu izkārnījumos, kas paliek nenovākti pēc pastaigām. Ja mēs prasām no citiem, tad darām arī paši!

No pieredzes zinām, ka jebkurš aizliegums rada pretreakciju. Tas nozīmē, ka tirgos nelicencētu pirotehniku, kas diezin vai radīs mazāk ugunsgrēku un negadījumu. Šobrīd par šo iniciatīvu savākti vien nedaudz vairāk nekā 2 tūkstoši parakstu, kas liecina par to, ka lielākā daļa tautas ir loģiski domājoša un spriestspējīga. Ceru, ka arī šajā reizē veselais saprāts uzvarēs.

Katra atbildība sevis un sabiedrības priekšā

VIKTORIJA BAIKOVA, balveniete, darba aizsardzības un ugunsdrošības speciāliste

Dzīvojot demokrātiskā valstī, mums kā pilsoņiem ir iespēja piedalīties demokrātiskos procesos. Balsu daudzums par konkrēto iniciatīvu liecina, cik tas ir aktuāli Latvijas iedzīvotājiem. Šobrīd šo iniciatīvu atbalsta ļoti maza iedzīvotāju daļa. Uzskatu, ka tā vairāk vērstā, lai izslēgtu no tirgus mazos uzņēmējus, kuri tirgo pirotehniku, atstājot šo nišu tikai dažiem izredzētajiem. Pirotehnikas tirdzniecības aizliegšanas iniciatīvas autori manipulē ar cilvēku emocijām, stāstot, cik tas ir draudoši, kaitīgi, kā tas biedē ukraiņu bēgļus, mājdzīvniekus, mirst putni, kāds pieminējis pat meža dzīvniekus. Bet vai Latvijā ir uz faktiem balstīti pierādījumi, aprēķini, ka salūta izmantošana vienreiz gadā ir tik ļoti kaitīga videi, psihei? Vai pastāv Valsts meža dienesta, Valsts vides dienesta dati, kāds kaitējums nodarīts meža dzīvniekiem un dabai? Vai šim kaitējumam pastāv pierādīta cēloņsakarība ar pirotehnikas izmantošanu? Tādu datu nav.

Pirotehnikas izmantošana svētkos ir katra cilvēka brīva izvēle. Protams, ņemot vērā normatīvos aktus, tai tiek pievienota lietošanas instrukcija valsts valodā, bet, ja ir vēlme iegādāties kaut ko jaudīgāku, nepieciešama licence. Savukārt, ja cilvēks izmanto pirotehniku, neievērojot drošības prasības, bet tā, kā viņš pats to vēlas, tad tā ir viņa paša atbildība gan sevis, gan sabiedrības priekšā. Latvijā joprojām daudzi atļaujas braukt dzērūmā. Vai tādēļ mums būtu jāaizliedz automobiļu izmantošana pārējiem? Kas attiecas uz finanšu līdzekļiem, domāju, ka tērēt budžeta naudu salūtam ir nepieciešams, jo tie ir svētki visiem iedzīvotājiem. Tas ir noskaņojums, prieks, tā ir tradīcija mums visiem satikties pilsētas laukumā. Covid-19 laikā man, tāpat kā daudziem citiem, pietrūka svētku atmosfēras pilsētā, jo sēdējām mājās un braukt nekur nedrīkstējām. Mēs dzīvojam mazā pilsētā, kur gandrīz katru pazīstam, tāpēc ir svarīgi turēties pie savas pilsētas vērtībām!

Diemžēl mūsu sabiedrībā šobrīd izskan ārkārtīgi daudz manipulāciju un spekulāciju uz Ukrainā notiekošā kara fona. Iniciatīva par pirotehnikas tirdzniecības un lietošanas aizliegumu privātpersonām tam ir labs piemērs. Veicot darba pienākumus, daudz komunicēju ar bēgļiem no Ukrainas. Viņi ir adekvāti cilvēki, kuri prot atšķirt salūtu no apšaudes un sprādzieniem. Viņi, tāpat kā mēs, svin Jauno gadu, un arī Ukrainā salūts ir tradīcija. Cik zinu, arī daži no ukraiņiem iegādājās pirotehniku, lai kārtīgi nosvinētu šos svētkus Latvijā, jo nav zināms, kad viņi tos varēs sagaidīt savās mājās, savā dzimtenē. Kāpēc mēs domājam, ka zinām, kas

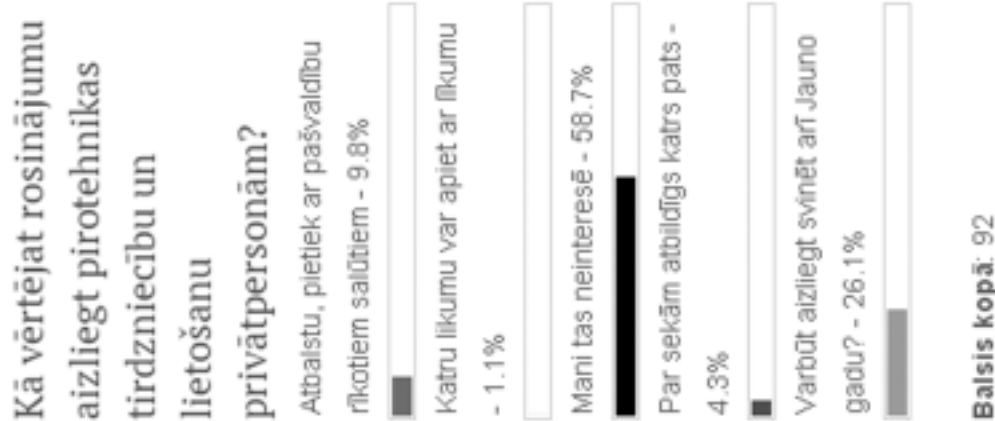
viņiem ir labāk? Varbūt, pirms uzbāzties ar šādām iniciatīvas, vispirms nepieciešams pajautāt pašiem cilvēkiem, vai viņiem tas vispār ir vajadzīgs?

Runājot par mājdzīvniekiem. Kur problēma, zinot, ka būs salūts, ielaist dzīvnieku mājās uz pāris stundām, ja suns vai kaķis dzīvo sētā? Kāpēc, ejot skatīties salūtu vai šaut gaisā pirotehniku, jāņem līdzi suns? Vai dzīvniekam ir svarīgi to redzēt? Kāpēc salūta laikā jāiet pastaigā ar suni? Vai nevar viņu izvest ārā ātrāk? Man ir tikai viena atbilde. Tā ir dzīvnieku īpašnieku bezatbildība un vieglprātība. Diemžēl daudzi suņu īpašnieki uzskata, ka tieši viņu milulis salūta laikā nenobīsies un nepazudīs, bet rezultātu mēs redzam katru gadu 1.janvāra sludinājumos. Ja saimnieks ir atbildīgs par mājdzīvnieku, viņš pasargās savu miluli no stresa un bailēm.

Šogad Balvos salūta vietā bija uguns šovs. Pati to nedevos skatīties, jo mums bija citi plāni, kā svinēt svētkus. Uguns šovs man vairāk asociējas ar vasaru un vasaras garajiem,

siltajiem vakariem, kad māksliniekiem izrādes laikā nav jāsalst. Kā darba aizsardzības speciāliste saskatu vairākus riskus, popularizējot šādus šovus sabiedrībā, jo noteikti būs cilvēki, kuri mēģinās kaut ko tādu atdarināt un rezultātā gūs ļoti smagus apdegumus. Diemžēl arī paši šova dalībnieki nekad neatrodas pilnā drošībā, jo pat mazākā kļūda izrādes laikā var beigties ar traumām. Protams, arī pirotehnikas izmantošana var beigties ar slimnīcas apmeklējumu. Statistiski tās pārsvarā ir roku un plaukstu traumas, bet tie nav apdegumi. Jebkurā gadījumā ir labi, ka mūsu pašvaldība atrada risinājumu, ar ko aizvieto Jaungada salūtu, un šādā veidā izgāja no situācijas. Tomēr ceru, ka nākamgad visi redzēsīm īstu, profesionāli sagatavotu pilsētas salūtu, nevis parādīsies jauna modes tendence vērot spēles ar uguni.

Viedokļus uzklusēja S.Karavoičika un A.Ločmelis

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Lai vecs cilvēks nepaliek viens

Palīdzība nepieciešama arvien vairāk

Ingrīda Zinkovska

Atceroties gadumiju, noliedzami prātā nāk mājokļi, kur Jauno gadu vientuļi sagaidīja veci cilvēki. "Mūsu sabiedrība noveco, un sociālie pakalpojumi būs vajadzīgi arvien vairāk," sarunā par pašvaldības Sociālās pārvaldes darbu teica Balvu novada pašvaldības Sociālās pārvaldes Sociālo pakalpojumu nodaļas vadītāja ANNA LAIZĀNE. Viņai šajā jomā ir bagātīga darba pieredze – aprītuši 16 darba gadi.

"Covid-19" palīdzībai mobilizē arī pārējos sociālos darbiniekus

Sociālajai pārvaldei nav datubāzes, kur būtu pieejama informācija par vientuļajiem senioriem. Sociālās pārvaldes datubāze veidojas, ja pensionārs pats vērsas pārvaldē pēc palīdzības vai to dara kāds cits – tuvinieks vai kaimiņš. Tad sociālais darbinieks dodas pie seniora, apseko situāciju viņa dzīvesvietā, noskaidro vajadzības un lemj par sociālā pakalpojuma nepieciešamību. "Kad plosījās Covid, mums bija saraksts, kuriem senioriem nepieciešama palīdzība. Tie bija seniori, kuri griezās pie mums un par kuriem mēs zinājām. Ja viņi slimoja un nevarēja iziet ārpus mājokļa, tad telefoniski sazinājāmies, lai noskaidrotu, kas nepieciešams. Bija tādi gadījumi gan pilsētā, gan pagastos, kad slimajiem vajadzēja aiznest produktus un nolikt pie durvīm, un to darija mūsu sociālie darbinieki. Ja senioram piešķirta mājas aprūpe, šo pakalpojumu veic biedrība "Latvijas Samariešu apvienība", bet, ja nav, ja cilvēks to nevēlas, mēs tāpat palīdzam. Nebija daudz to klientu, bet ikdienā nepieciešamās preces, galvenokārt pārtikas produkti, tika piegādāti. Tajā laikā mēs to darījām, kaut arī aprūpes pakalpojums šiem cilvēkiem nebija piešķirts. Darījām to cilvēcisku jūtu vadīti," atceras sociālo pakalpojumu nodaļas vadītāja.

Slimības un krīzes nenāk brēkdamas

Vientuļajiem senioriem, kam piešķirta mājas aprūpe, to sniedz biedrība "Latvijas Samariešu apvienība". Šo pakalpojumu noformē pēc apstākļu izvērtēšanas uz vietas. 2022. gada 27. janvārī Balvu novada pašvaldībā pieņemti saistošie noteikumi, kas paredz, ka pusi no pakalpojuma groza apmaksā pašvaldība, bet otru pusi apmaksā vai nu apgādnieks, vai pati pakalpojuma saņēmēja persona, kaut arī tā ir vientuļa, bet viņai ir lielāki ienākumi. Sociālā pārvalde to izvērtē, pamatojoties uz saistošajiem noteikumiem un minimālās algas likmi. Ja senioram ir bērni, tad vai nu bērni raksta iesniegumu un apņemas maksāt, vai Sociālā pārvalde sazinās ar bērniem un informē, ka ir tāda vajadzība. Palīdzība nevienam nav atteikta! Uzzinot, ka nepieciešama palīdzība, vienalga – par to ziņo pats seniors, apgādnieks vai kaimiņš, sociālais darbinieks dodas ceļā, novērtē situāciju, sazinās ar ģimenes ārstu, un tad tiek piešķirts pakalpojums. Slimības un krīzes nenāk brēkdamas. Senioru, kam nepieciešama palīdzība, paliek arvien vairāk. Pakalpojumu lūdz arī seniori, kuriem ir bērni, kas dzīvo ārpus mājām. Viņi nevar aprūpēt savus vecākus. Arī Rīgā un Rēzeknē, vai vienalga, kur citur dzīvojošie, katru dienu nevar atbraukt pie viņiem. Savukārt aprūpētājs pie aprūpējamās personas ierodas divas–trīs reizes nedēļā.

Balvu novada pašvaldības Sociālās pārvaldes vadītāja VIKTORIJA PUKA informē: – Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 9. panta 2. daļā noteikts, – ja pašvaldība no fiziskajām personām vai institūcijām saņemusi informāciju par personu, kurai varētu būt nepieciešams sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas pakalpojums vai sociālā palīdzība, pašvaldībai ir pienākums likumā "Par sociālo drošību" noteiktajā kārtībā pārbaudīt saņemto informāciju, izvērtēt personas vajadzības pēc sociālajiem pakalpojumiem un sociālās palīdzības un informēt šo personu vai tās likumisko pārstāvi par tiesībām un iespējām saņemt sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību, kā arī kārtību, kādā sociālie pakalpojumi vai sociālā palīdzība saņemama.

Balvu novada domes saistošie noteikumi "Par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo atbalstu Balvu novadā" paredz aprūpi mājās, kad personai tiek nodrošināts pakalpojumu kopums pamatvajadzību apmierināšanai dzīvesvietā. Tiesības saņemt šo pakalpojumu ir personai, kura vecuma, veselības stāvokļa vai funkcionālo spēju ierobežojuma dēļ nevar sevi aprūpēt un tai nav apgādnieku, vai arī apgādnieki vai ar personu kopā dzīvojošie ģimenes/mājsaimniecības locekļi sava vecuma, veselības stāvokļa vai nodarbinātības dēļ nevar nodrošināt konkrētajam cilvēkam nepieciešamo aprūpi. Pakalpojumi, kas tiek sniegti, ņemot vērā personai noteikto aprūpes līmeni un individuālās vajadzības, ir visdažādākie. Lai mazinātu risku nonākt bezpalīdzīgās situācijās, Sociālā pārvalde piedāvā, piemēram, aprūpes mājās pakalpojumu, nodrošinot aprūpētāja apmeklējumu atbilstoši personas individuālajām vajadzībām ne retāk kā divas reizes nedēļā. Aprūpe mājās pakalpojums ietver pamatvajadzību nodrošinā-

Iespēja izvēlēties

Balvu novada Sociālās pārvaldes klientu skaits līdz ar četrpadsmito novada apvienošanu pieaudzis. Tas pieaug arī saistībā ar sabiedrības novecošanos. Seniori kļūst vientuļi, viņus moka slimības. "Seniori saņem mājas aprūpi, jo cilvēks grib dzīvot savā mājoklī, cik tas iespējams, bet, laikam ejot, viņš nonāk tādā situācijā, ka jāievieto pansionātā vai sociālās aprūpes mājā. Pierunāt cilvēku atstāt savu mitekli ir grūti, jo savs ir savs! Tomēr redzot, ka klientam vajadzīga diennakts aprūpe, cenšamies ar viņu to izrunāt pat vairākas reizes, līdz pats klients saprot, ka ilgāk tā nevar," secina A.Laizāne.

Bija situācija, kad cilvēks pats piezvanīja dienestam, ka nokļuvis krīzes situācijā un viņam nepieciešama palīdzība. Viņam bija radušās veselības problēmas, pats nevarēja izkuriēt mājokli. Ceļš līdz mājām aizputināts. Situācijas risināšanā iesaistījās visi dienesti – pagasta pārvaldnieks, sociālais darbinieks, Sociālā pārvalde. Sakārtojot dokumentu paketi dienas laikā, cilvēku izdevās ievietot sociālās aprūpes mājā.

Protams, ir gadījumi, kad cilvēks atviesojas, atkopjas un sociālās aprūpes iestādē vēlas atstāt. Tas nav liegts un ir iespējams. Ir tādi gadījumi, kad radnieki vai kāds cits paziņo, ka vēlas uzņemt rūpes par senioru un ņemt viņu pie sevis. Klients raksta iesniegumu aprūpes centram un var doties projām uz jauno dzīvesvietu. A.Laizāne teic, ka tādu gadījumu nav daudz, tomēr vismaz trīs gadā ir.

Klientiem ir arī iespēja izvēlēties sociālās aprūpes vietu, vai tas būtu Balvu pansionāts, vai kāds no sociālās aprūpes centriem pagastos. Ja vienā iestādē klientu nevar uzņemt, tiek meklēta nākamā. Ja vieta atbrīvojās vēlamajā sociālās aprūpes iestādē, klients doties uz turieni, kas varbūt ir tuvāk viņa bijušajai dzīvesvietai vai kā citādi tuvāka un mīļāka.

Drošības poga un citi līdzekļi

Vai kāds interesējās par tiem vientuļajiem pensionāriem, kuri nelūdz palīdzību, kuri, kā mēdz teikt, vēl kustas un ar savu klātbūtni neapgrūtina. Sociālo pakalpojumu nodaļas vadītāja stāsta, ka pārvaldes vadītāja sociālo darbinieku sanāksmēs lūdz apskatīt visus vecos cilvēkus pirms ziemas, augustā, septembrī, apjautājot, vai ir malka, kā dzīvos tālāk. Informācija, ko uzzina sociālie darbinieki, ko sniedz ģimenes ārsti, radnieki, bērni vai vienkārši līdzcilvēki, ir ļoti svarīga.

Ir gadījies, ka vecs cilvēks nereaģē uz aprūpētāja vānu un nevar valjā durvis. Aprūpētājs atnāk vakarā un skatās, ka logā tomēr deg gaisma. Tātad dzīvs! Izrādās, cilvēks aizmidzis uz dzirdīgās auss, bet ar otru nedzird. Tur tā bēda. Anna stāsta, ka agrāk praktizēta tāda lieta, kā rezerves atslēgas nodošana uzticības personai pret parakstu. Tad, ja kas, durvis nevarēja lauzt. Senioru sociālo pakalpojumu grozā iekļauta arī "Drošības poga". Veciem cilvēkiem, protams, pret tehnoloģijām ir bijība, arī no *pogas*. Bet tā ir ļoti laba lieta, ja pie tās pierod. *Pogas* lietotājs var būt drošs, ka viņam noteiktā laikā piezvanīs no centrāles, ka ir laiks lietot zāles, lai tas neaizmirstas. Kāda sieviete pamanīja, ka aiz loga notiek kautiņš, un paziņoja policijai. Tā *poga* palīdzēja ne tikai pašai pensionārei, bet arī līdzcilvēkiem. Kādam cilvēkam kļuva slikti, esot ārpus mājām. Bet viņš paguva nospiegt trauksmes pogu, kas darbojas divsimt metru rādiusā, atskaņojot visus apkārtnes trokšņus.

šanu (pārtikas produktu iepirkšana un piegāde, medikamentu, saimniecības preču piegāde, palīdzība ēdiena pagatavošanā, atbalsts medikamentu lietošanā u.c.), palīdzību mājas darbu veikšanā un sadzīvē (mājokļa uzkopšana, trauku mazgāšana, kurināmā, ūdens ienešana u.c.), palīdzību personīgās higiēnas nodrošināšanā (nomazgāties vannā, dušā, nomainīt gultas veļu, kā arī nepieciešamības gadījumā iespēja personai nomazgāties, izmazgāt veļu tiek nodrošināta, piebraucot dzīvesvietā ar specializētu un īpaši aprīkotu transportu. Šajā pakalpojumā var ietvert arī "Drošības pogu". Ļoti būtiski, ka "Drošības poga" pakalpojums paredz kontrolzvanus (ne retāk kā reizi nedēļā), lai pārliecinātos par personas, kam nepieciešama uzraudzība, stāvokli, un iekārtas tehniskā stāvokļa uzraudzību, ja kādu laiku nav notikusi saziņa. Plašāku informāciju par saistošajiem noteikumiem paredzēto aprūpi mājās meklējiet pašvaldības interneta mājaslapā www.balvi.lv – sadaļās "Pašvaldība", "Normatīvie akti un attīstības plānošanas dokumenti", "Saistošie noteikumi".

Kas attiecas par pakalpojumu samaksu, pašvaldības saistošie noteikumi nosaka, ka personas līdzmaksājums noteikts 50% apmērā no noteiktās pakalpojuma maksas. Savukārt pēc pakalpojuma līdzmaksājuma personas rīcībā esošie ikmēneša naudas līdzekļi, ieskaitot īpašās kopšanas pabalstu, nedrīkst būt mazāki par 80% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī attiecīgajā gadā.

Sociālā pārvalde aicina iedzīvotājus sniegt informāciju par situācijām, kad personas vecuma, veselības stāvokļa vai citu iemeslu dēļ nevar sevi pilnībā aprūpēt un var nonākt vai jau ir nonākušas bezpalīdzības stāvoklī.

Pastāsta pārvaldnieki un līdzcilvēki

Balvu novada Sociālās pārvaldes Viļakas teritoriālā centra sociālajai darbiniecei INGAI KOKOREVIČAI šajā darbā februārī apritēs seši gadi. Viņa šajā jomā saskārusies ar dažnedažādām situācijām, kas skar vientuļos pensionārus: "Agrāk, pirms administratīvi teritoriālās reformas, mums bija tāds pakalpojums kā aprūpe mājās. Uz līguma pamata mums tika pieņemts darbinieks, aprūpētājs, kuram bija nepieciešamais aprūpētāja sertifikāts. Viņa klienti bija personas ar invaliditāti, vientuļie pensionāri, pie kuriem aprūpētājs brauca un palīdzēja mājas darbos – atnesa pārtikas produktus, sanesa ūdeni, malku, izdarīja mājas darbus. Tagad mums ir pakalpojums 'aprūpe mājās', bet to sniedz *samarieši*. Arī ļoti labs, kvalitatīvs, pieprasīts pakalpojums." Kā šie vientuļie cilvēki nonāk sociālo darbinieku redzeslokā? I.Kokoreviča stāsta, ka par vientuļajiem senioriem sociālos darbiniekus informē pagasta pārvalžu vadītāji, jo sociālais darbinieks, kurš strādā teritoriālajā centrā, to var nezināt. Arī sociālais darbinieks, kurš apkalpo attiecīgā pagasta teritoriju, var to nezināt. Piemēram, par to, ka Susāju pagastā nomaļā vietā dzīvo vienuļa pensionāre, sociālo dienestu informēja pagasta pārvalde. Sieviete dzīvo ļoti dziļos laukos, kur pat ceļa nav. Uz sociālās aprūpes māju viņa iet nevēlas, jo pieradusi dzīvot savā mājā un ar mājas darbiem pagaidām vēl tiek galā. Viņas vienīgā problēma – iegādāties produktus veikalā. Piesaistot *samariešus*, šī problēma ir atrisināta. Viņi vienreiz nedēļā seniorei piegādā pārtiku, un viņa ir apmierināta. "Es viņai ik pa laikam piezvanu, apjautājos, sieviete nesūdzas," saka I.Kokoreviča. Taču ir situācijas, kad seniors nenāk un neko neprasa, kaut patiesībā viņam nepieciešama palīdzība. Tāda situācija ar kādu cilvēku izveidojusies Viļakā. "Taču mēs ar varu, pret viņa paša gribu nevaram ievietot viņu sociālās aprūpes mājā. Tomēr bez palīdzības neatstājam. Tāpēc sociālais darbinieks jau ir tā atbalsta persona," secina I.Kokoreviča.

Aprūpes pakalpojumu izvērtē reizi gadā

SANTA GALKINA ir sociālā darbiniece Rugāju pagastā. Sociālo darbu viņa studē arī Latvijas Universitātes 4.kursā. Sociālā darbiniece ne tikai izvērtē trūcīgās vai maznodrošinātās ģimenes, piešķirot tām nepieciešamos pabalstus, bet savā redzeslokā patur arī vientuļos pensionārus. "Mēs apzinām šos vecos ļautiņus, piedāvājam viņiem *samariešu* pakalpojumu, ja viņi piekrit, sakārtojam dokumentāciju, bet pašu pakalpojumu sniedz *samarieši*. Patlaban manā redzeslokā ir piecas šādas personas, pie kurām brauc *samarieši*. Reizi gadā kā sociālais darbinieks apmeklēju šos cilvēkus, lai novērtētu sniegto pakalpojumu, vai pakalpojuma saņēmēji ir vai nav ar to apmierināti, vai aprūpes līmeni nepieciešams pārvērtēt, paplašināt. Līdz šim par pakalpojumu neviens nav sūdzējies," saka sociālā darbiniece. Vientuļie cilvēki mēdz būt dažādi – gan tādi, kuriem nav tuvinieku, gan tādi, kuriem ir bērni, bet viņi dzīvo tālu, tādēļ viņi maksā *samariešiem* par aprūpi, kuri pieved gan produktus, gan izmazgā istabu, gan aizved pie ārsta. Tā kā pārvietošanās senioriem ir ierobežota vecuma un slimību dēļ, viņi ar kaimiņiem, radiem vai paziņām lielākoties sazinās pa telefonu. Daži seniori izmanto arī "Drošības poga" pakalpojumu".

Pētījuma rezultāti sniedz jaunas zināšanas

Rušina, ecē un vēro nezāles

Maruta Sprudzāne

Nākotnes izaicinājumu vārdā lauksaimnieki pievērs uzmanību inovācijām. Jaunievecumi ir vitāli svarīgi, lai attīstība ietu uz priekšu un palielinātos konkurētspēja. Pabeigti pētījumi par nezāļu ierobežošanu bez herbicīdiem ar inovatīvu metodi, kas norisinājās trīs gadu garumā. Kopīgā darbā Agroresursu un ekonomikas institūta Priekuļu pētniecības centra zinātnieki un praktiķi no SIA "Ekolauki" un SIA "Mistrs" noskaidrojuši šīs metodes, balstītas uz sējumu rindstarpu rušīšanu, priekšrocības un trūkumus, strādājot pēc bioloģiskās un integrētās metodes apsaimniekotos laukos.

Vairāk par to tiešsaistes seminārā stāstīja paši pētījuma dalībnieki.

Ar skatu 'zaļajā virzienā'

Nezāļu apkarošana bez herbicīdiem kļūst arvien aktuālāka, jo visu lauksaimnieku vēlme, lai kādu lauku apstrādes metodi arī viņi nepielietotu, ir stabila un pietiekami augstu kultūraugu ražu ieguve. Taču svarīgs ir viss: lauku un kultūraugu izvēle, augsnes apstrāde un, protams, cīņa ar nezālēm. Arī tradicionālā lauksaimniecība arvien uzskatāmāk tagad dodas 'zaļajā virzienā', izvēloties augu aizsardzības līdzekļu pielietojumu. Noder ne tikai ķīmija, bet arī dažādi agregāti. Arvien populārākas kļūst, piemēram, ecēšanas, ko pielieto lauksaimnieki.

Konkrētā projekta mērķis bija izpētīt nezāļu apkarošanas metodi Latvijas apstākļos labības un pākšaugu sējumos un izstrādāt to ierobežošanai efektīvu metodi, kā arī noskaidrot tās trūkumus. Sevišķi asi nezāļu ierobežošanas problēma izpaužas bioloģiskās saimniecības platībās, tāpēc Agroresursu un ekonomikas institūta vadošā pētniece LĪVIJA ZARIŅA uzskata, ka pētītā metode ir viena no iespējām nezāļu apkarošanai, turklāt ne mazāk svarīga ir ķīmisko līdzekļu pielietojuma samazināšana. Izmēģinājumi notika gan bioloģiskajos, gan konvencionālajos kultūraugu laukos, pielietojot ecēšanu un vienreizēju, divreizēju rušīšanu. Izmēģinājumu gaitā vēroja ne tikai nezāles, bet arī augu attīstību un ražību. Nezāles pētījumā uzskaitīja vienu reizi veģetācijas sezonā pirms ražas novākšanas.

Gan plusi, gan mīnusi

Vairāk par pētījumu stāstīja izmēģinājuma projekta sadarbības partneris – bioloģiskā izmēģinājuma lauka saimnieks ARNIS GUTĀNS. Viņi savu saimniecību laukos sākuši ar gaļas liellopiem, bet vēlāk notikusi strauja pārorientēšanās uz graudkopību. Audzē dažādus kultūraugus – auzas, kviešus, rudzus, zirņus, arī zālājus. Augu apstrādē saimnieks pieturas pie standarta: aršana, kultivēšana, sēšana ar pievelšanu, vēlāk ecēšana, rušīšana un, protams, kulšana un izaudzētā realizācija.

Pētījumam izvēlējās auzu, rudzu un zirņu laukus, nezāļu apkarošanai pielietojot ecēšanu un rušīšanu. Saimnieks vērtē, ka katram šim variantam ir savi plusi un mīnusi. Ar rušīšanu rindstarpās nezāles var ierobežot ļoti labi, ja tikai var nodrošināt tehnoloģisko savietojamību, lai sakrīt to platumi. Saimnieka vērtējums ir: "Bija redzams, ka sējumi paliek veselīgāki un spēcīgāki, graudu pārbaude apliecināja labu kvalitāti. Problēma manā konkrētajā gadījumā bija agregātu savietojamība, jo sējmašīnai bija savs platums, kam nācās pielāgot rušīnātāju. Noteikti nepieciešama tehnoloģiskā sliede. Zirņu rušīšanai ir ļoti īss laiks, var paspēt to izdarīt vienu reizi, jo zirņi ātri aug un saķeras. Zinu, ka citu saimnieku pieredze liecina, ka ļoti veiksmīgi var rušīnāt rapsi, ripsi un pupas, un šī metode nezāles burtiski izravē. Pasaulē ļoti veiksmīgi izmanto sēšanu ar rušīšanu. Mana pieredze liecina, ka saimniecībā ir jākombinē abas metodes, dienā apstrādājot 40-50 hektārus, lai visu paspētu izdarīt savlaikus. Vēroju, ka ecēšana veiksmīgi izņem vārpas, bet ar rušīšanu labi apkarot dažādas daudzgadīgās nezāles, kā usni, ierobežojot tās turpmākās augšanas spēju. Izmaksas

Rušīšana un ecēšana

šiem darbiem gan ir visai lielas, taču tas atmaksātos pietiekami lielā platībā, ja sasniegtu ražas pieaugumu vismaz pusi tonnas."

No pētījuma secinājumiem

- Potenciālās problēmas: agregātu savietojamība, klimatiskie apstākļi, lauka kvalitāte, augsnes īpašības.
- Trīs gadu pētījuma rezultāti liecina, ka, salīdzinot ar tradicionālo audzēšanas tehnoloģiju, inovatīvo tehnoloģiju efektivitāte nezāļu skaita ierobežošanā un nezāļu masas samazināšanā atšķiras pa gadiem gan konkrētajiem kultūraugiem, gan to audzēšanas vietās.
 - Augstākā inovatīvo tehnoloģiju efektivitāte bija attiecīgi 2022.-2021.-2020. gados.
 - Atkarībā no gada un audzēšanas vietas, inovatīvās tehnoloģijas var būt efektīvas visiem audzētajiem kultūraugiem.
 - Inovatīvo tehnoloģiju efektivitāti ietekmē audzēšanas vietas agroekoloģiskie apstākļi (meteoroloģija, lauku piesārņojums ar nezālēm u.c.).
- Trīs pētījuma gadu laikā izmēģinājumu laukos kopā reģistrēja 73 nezāļu sugas.

- Vidējais nezāļu sugu skaits izmēģinājumu laukos pa gadiem pieauga.
- Palielinājās arī dominējošo nezāļu sugu skaits.

Kā ar ražību?

- 2020. gadā, audzējot auzas Priekuļos, gan bioloģiskajā, gan konvencionālajā sistēmā ar inovatīvās metodes pielietojumu iegūtas augstākas ražas. Konvencionālā lauka ražas efekts lielāks, pielietojot vienreizēju rušīšanu, bet bioloģiskajā laukā ražas efekts lielāks, pielietojot divreizēju ecēšanu. Savukārt saimnieku laukos ar konvencionālo saimniecību ražas rādītāji ir zemāki, īpaši pie otrās reizes rušīšanas. Bioloģiskajos auzu laukos, pielietojot inovatīvo metodi, nav iegūta augstāka raža, bet zirņu laukā ražas pieaugums bija.
 - 2021. gadā inovatīvā metode būtisku ietekmi ražas ieguvē nepierāda.
 - 2022. gads parāda inovatīvās metodes – vienreizējas rindstarpu rušīšanas – pozitīvo ietekmi konvencionālo rudzu ražai, taču divreizēja rušīšana devusi ražas samazinājumu. Projekta pētnieces Līviņas Zariņas secinājums: "Visā izmēģinājuma periodā ražas rādītāji tikai atsevišķos gadījumos, pielietojot inovatīvo metodi, dod ražas palielinājumu. Pamatā ražas starpība nav būtiska, tā uzrāda tikai tendences."

Nezāļu laukos ir daudz, un pie tā nāksies mērķtiecīgi strādāt vēl ilgi. Viss atkarīgs, kā uz lietām paskatās, jo pat skaista roze kartupeļu laukā skaitās nezāle.

Svarīgs jautājums

Nezāļu ierobežošanas efektivitāte būtiski nav iespējusi ražas lielumu, to vēro tikai atsevišķos laukos konkrētos gados. Rodas jautājums: kāpēc tas ir tā?

Pētniece L. ZARIŅA: – Dati labi parāda, ka katrs darbs un arī inovatīvās metodes pielietojums nav vērtējams tikai šaurā kontekstā. Vērā jāņem arī pārējie faktori: lauku apstrādes precizitāte, nezāļu spektrs. Ir ierobežotas nezāļu sugas pēc skaita, un netiešā veidā tas ļauj apzināties, kādas nezāļu sugas saimniecībā dominē. Tas ir būtiski. To zinot, inovatīvā metode nezāļu ierobežošanu ļauj arī nedaudz nokavēt. Jo ir svarīgi, cik reizes uz tūruma brauc, kādus agregātus izmanto un kāds ir degvielas kopējais izlietojums.

Latvijā nezāļu diemžēl netrūkst, un to sēklu bāze augsnē ir pamatīga. Nezāļu sēklas spēj saglabāties daudzus gadus un sāk dīgt tikai pie labvēlīgiem apstākļiem. Nezāles labāk nekā kultūraugi pielāgojas mainīgajiem agroklmatiskajiem apstākļiem. Konkurējot pēc augšanas faktoriem, tās parasti ir arī agresīvākas, tāpēc draudzējas ar kultūraugiem, kuri ir vārgāki. Herbicīdu lietotāji noreducē nezāles, izmantojot ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus, bet gribētos, lai zemnieki vairāk īsteno profilaktiskos nezāļu ierobežošanas pasākumus, – precīza augsnes apstrāde, augu maiņas ievērošana, tīras un kvalitatīvas, sertificētas sēklas iegāde, kā arī kombainu tīrīšana. Ļoti daudz grēko tie, kuri nekopj lauku malas, kūtsmēslu un komposta kaudzes. No turienes nezāļu sēklas "bez liekām pūlēm" tiek tajos laukos, kuros lauksaimnieks cenšas saimniekot pēc labākās prakses. Lai arī padomju laikos platības tika miglotas visai intensīvi, nezāles nav iznīdētas. Nezāle pēc būtības ir jebkurš augs, kas aug neplānotā vietā.

Kāds ir optimālais attālums no auga saknēm, pielietojot inovatīvo metodi?

L. ZARIŅA: – Vajadzētu būt 2-3 centimetru attālumam no auga saknēm, lai netraucētu tā augšanu. Protams, sakņu saraustīšana negatīvi ietekmē ražas lielumu. Regulējot tehniku, tas noteikti jāņem vērā. Sliktākajā variantā darbā uz lauka tā notiek. Patīkami redzēt, ja attālumi ir pareizi, viss darbojas un augu rindas izskatās skaisti.

Ukrainas atbalstam

Žēl cilvēku, kas padzīti no savas zemes

Irēna Tušinska

“Latvijas Pasta” akcijai “Adijumi Ukrainas atbalstam” atsaucās arī vairākas Tilžas iedzīvotājas. Viņu vidū bija čaklās rokdarbnieces ASTRĪDA KRAINĀ, AINA ZELČA un MODRA EIDAKA, kuru adītās zeķes tagad padara kaut nedaudz siltāku Ukrainas aizstāvju skarbo ikdienai.

Tilža ir vieta, kurā izvietots Ukrainas bēgļu izmitināšanas centrs, un pagasta iedzīvotāji ikdienā saskaras ar kara izmocīto cilvēku likteņstāstiem. Visas trīs uzrunātās rokdarbnieces atzīst, ka viņām vienkārši gribējās kaut kā palīdzēt, sniegt kaut nelielu atbalstu Ukrainas aizstāvjiem un iedzīvotājiem.

Sāp sirds par bēgļiem

Tilženiete, bijusi pagasta rokdarbnieču pulciņa vadītāja ASTRĪDA KRAINĀ neslēpj, ka viņu ļoti aizkustina Ukrainas bēgļu stāsti un televīzijā redzētais par šajā valstī notiekošā kara nežēlību. “Man pašai dzīvē nav viegli gājis, tāpēc vienkārši ir žēl šo cilvēku. Kādreiz jaunībā biju pazīstama ar ukraiņiem. Kad strādāju praksē, blakus istabiņās dzīvoja ukraiņi. Bija ļoti labi cilvēki, izpalīdzīgi. Ja zinātu, kur viņi atrodas tagad, noteikti palīdzētu, bet diemžēl zinu tikai viņu vārdus. Man sirds sāp par šiem cilvēkiem, kuri ir izdzīvi no savas zemes,” skaidro Astrīda. Apmeklējot bēgļu centru, viņa noklausījies ne vienu vien sirdi plosošu stāstu par to, kā cilvēki līdz pat pēdējam brīdim negribējuši pamest dzimteni un doties bēgļu gaitās: “Daži dzīvojuši pagrabos pat tik ilgi, kamēr jau pagrabam vairs nebija jumta. Tad kājām, caur Krieviju devušies bēgļu gaitās. Kāds gāja divas, kāds – trīs nedēļas. Citi varējuši braukt ar automašīnām. Kā nu kurš. Vienu otru Krievijas pusē robežsargi aptīrījuši pilnībā, atņemot gan naudu, gan zeltu, un tikai tad palaiduši pāri robežai ar to, kas mugurā. Viņi stāstīja, – kad gājuši prom no Ukrainas, krievi jautājuši: “Kas jums devis tiesības tik labi dzīvot? Jūs mums atļāujat prasījāt?” Ja cilvēks pats strādājis visu sapelnījis, vai viņam vēl atļāujat kādam būtu jāprasa?! Tas ir kaut kas šausmīgs un man nesaprotams.”

Sāka ar zīdaiņu zābaciņiem

Astrīda palīdz ukraiņiem kopš kara sākuma: “Jau pērnā gada pavasarī, televīzijā ieraudzījusi izpostītajā Mariupolē zīdaiņus, nodevu Tilžas pagasta Bāriņtiesā pirmos noadītus 14 zīdaiņu zābaciņus, kas bija domāti ukraiņiem. Pēc tam Dace Šulta izstāstīja, ka vajag nest uz pastu. Tiklīdz kāds zeķu pāris atkal gatavs, braucot uz Balviem, ieeju pastā un tur ielieku kastē. Kopumā esmu uzadījusi 27 zeķu pārus pieaugušajiem un 14 pārus zīdaiņiem.”

Līdz pat nesenam laikam Astrīdu daudzi pazina kā kādreizējo rokdarbu studijas “Rūķīši”, bet vēlāk – Tilžas rokdarbnieču pulciņa vadītāju. Lai gan veselība vairs neļauj uzņemties šo pienākumu, Astrīda joprojām nesēž, rokas klēpī salikusī. Katrā brīvā brīdī viņa auž lupatu grīdceļiņus, ada vai tamborē. Zeķes nav vienīgā palīdzība, ko kara izmocītajiem ukraiņiem sniedz līdzjūtīgā tilženiete. Pirms Ziemassvētkiem viņa devās palīgā bēgļiem meistarot svētku rotājumus: “Kopā izgatavojām rotājumus gan no papīra, gan no lentītēm, darinājām skaistas bumbiņas un čiekuriņus eglītēm.”

Nereti Astrīda mēro ceļu uz bijušo Tilžas internātpamatskolu, kur šobrīd izvietoti bēgļi, lai viņiem aizvestu pārtiku vai dziju adīšanai, vai ko nu tobrīd var atļauties: “Esmu ar vairākiem jau sadraudzējies. Kuru katru dienu, kad govns atnāks slaucama, aizbraukšu, aizvedīšu arī kartupeļus un bietes, jo viņiem tagad pēc Jaungada pašiem jāgatavo ēst, viņus vairs nebaro. Ar to naudiņu, ko viņiem šeit maksā, iztikt ir ļoti grūti. No malas šķiet, ka tas ir daudz. Uz visu baru varbūt tas ir daudz, bet, izdalot uz ģimeni, ja tev nav nekā sava un viss ir jāpērk, tas ir ļoti maz.” Astrīda stāsta, ka viņa nav vienīgā, kas palīdz bēgļiem. Pavasarī daudzi pagasta iedzīvotāji esot nesuši, ko kurš varēja. “Tagad nezinu kā, bet augļus vairāk veda no Balviem. Zinu, ka pirms Ziemassvētkiem arī bija atbraukuši no Balviem, dalīja dāvanas,” stāsta sieviete. Tajā, kā bēgļiem šobrīd visvairāk pietrūkst, ar ko vajadzētu palīdzēt, Astrīda domā, ka tagad tie varētu būt dažādi dārzeņi, lai viņiem nav tie jāpērk veikalā. Viņa neidealizē ukraiņu bēgļus, jo esot arī tādi, kuri pabalstu nodzerot un pēc tam diedeļējot naudu no pārējiem: “Bet ir tādi, kuri brauc, strādā un savu nopelnīto naudiņu dod vēl citiem, lai var galus savilkt

Foto - no personīgā arhīva

Kaut nedaudz, bet no sirds. Arī MODRA EIDAKA nepalika vienaldzīga pret nelaimi, kas piemeklējusi Ukrainas tautu. Lai gan Tilžā ar Ukrainas bēgļiem ikdienā nesatiekas, viņa labprāt izmantoja savas rokdarbu prasmes, lai sniegtu kaut nelielu artavu, palīdzot valsts iedzīvotājiem pārciest ziemu bez elektrības un siltuma. Nopirkusi dziju, viņa uzadīja divus pārus zeķu, ko nosūtīja uz kara plosīto valsti. “Vienkārši gribējās palīdzēt,” apgalvo sieviete. Lielāko mūža daļu Modra šuvusi apģērbu, jo pēc profesijas ir šuvēja. Devusies pensijā, viņa vairāk laika var veltīt rokdarbiem, lai gan, dzīvojot lauku mājā, darba tāpat pietiek. Modra iesaistījusies arī pagasta rokdarbnieču pulciņā un šobrīd gatavojas adīt latviešu rakstainos cimdsus Latvijas Nacionālā kultūras centra rīkotajai izstādei “Adi. Radi. Rādi”.

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Gan rokdarbniece, gan kulināre. Aina Zelča ne tikai iesaistās labdarības akcijās, sūtot uz Ukrainu pašas adītas zeķes. Viņa ir arī aizrautīga kulināre, kura nereti draugus iepriecina ar pašas gatavotiem gardumiem, kam pievieno kādu īpašu akcentu. Piemēram, šo kūku no trīs dažādiem sieriem, ko izcepa, dodoties ciemos, Aina izdekorēja ar pašas audzētiem tomātiem un papriku.

kopā. Tur arī ir dažādi cilvēki, tāpat kā pie mums. Taču pārsvarā viņi dzīvo ļoti draudzīgi.”

Pieradusi dāvināt

Būdam pensionāre, AINA ZELČA jau vasarā ar prieku iesaistījās akcijā, noadot dažus zeķu pārus, ko nosūtīt uz Ukrainu. “Tas jau nav daudz – tikai septiņi pāri,” kautrīgi stāsta sieviete. Vairāk noadīt neesot sanācis laika, jo daudz jāada arī pašas bērniem un mazbērniem. Kādreiz saimniecībā turētas aitas, tādēļ dzija ir pašiem, lai gan tās krājumi ejot uz beigām. “Šai ziemai vēl ir, un tad būs cauri,” apgalvo pensionāre. 30 gadus nostrādājusi Tilžas bērnudārzā par medmāsu, vēlāk 20 gadus – ģimenes privatizētajā fermā, Aina tagad izbauda pelnīto atpūtu. Būdam trīs bērnu mamma un sešu mazbērnu vecmāmiņa, viņa priecājas, ka nu rūpes par fermu pārņēmuši Balvos dzīvojošie dēls un meta. Savukārt trešā meita strādā labā darbā Rīgā. Pie viņas bērni cemojas katru otro dienu, bet mazbērnu viņa biežāk satiek vasarās. Aina lepojas ar viņiem atklājot, ka vecākajam mazbērnam ir jau 30, bet jaunākajam – vēl tikai četri gadiņi.

Dzied ukraiņu dziesmu. Tilžas kultūras un vēstures nama vadītāja Daiga Lukjanova pastāstīja, ka Tilžā dzīvojošos bēgļus, cik tas iespējams, cenšas iesaistīt pagasta kultūras norisēs. Lai padarītu viņiem aizvadītos Ziemassvētkus kaut nedaudz priecīgākus, pagastā dzīvojošos ukraiņus aicināja uz Ziemassvētku vakarēšanu, kur viņi iepriecināja klātesošos ar pašu sagatavotu priekšnesumu. Ukraiņi aktīvi iesaistījās arī visās atrakcijās un demonstrēja savus rokdarbus. “Vasarā aicinājām viņus arī uz bērnu pasākumu, jo tobrīd pie mums dzīvoja daudz māmiņu ar bērniem. Muzeju naktī viņi aktīvi piedalījās ziepju vārišanas darbnīcā. Aicinām uz pasākumiem, kurus cenšos vadīt arī krieviski, lai viņi saprot. Jāteic, Tilžā dzīvojošie ukraiņu bēgļi ir diezgan atsaucīgi. Februārī noteikti viņus uzacināšu piedalīties Meteņdienas aktivitātēs, kā arī uz bērnu pasākumiem, kad tos organizēšu. Viņi vienmēr ir laipni aicināti apmeklēt mūsu aktivitātes.”

Mājās Aina vienmēr pietiek darāmā. Ziemā atliek laiks arī rokdarbiem. Uz stellēm vienmēr var noaust kādu paklājiņu vai notamborēt sedziņu, vai sašūt glītu iepirkumu maisiņu. Visi darbi tiek atdāvināti, un pieprasījums pēc tiem nemazinās. “Jau zinu, kam atkal būs jāauž paklājiņš,” smaidot saka pensionāre. Brīvos brīžos Aina labprāt lasa. Sevišķi iemīļojusi ievērojamu cilvēku biogrāfijas. Viņa ar prieku ieskatās arī periodiskajos izdevumos – žurnālos “Ieva” vai “Ievas Stāsti”. Ar interesi izlasa arī laikrakstu “Vaduguns”. Vasarās, protams, dienas paskrien, strādājot dārzā vai siltumnīcā. Zināmu laiku aizņem arī vietējās folkloras kopas mēģinājumi un koncerti. Ar ukraiņu bēgļiem Aina saskaras reti, tikai pasākumos, kuros piedalījusies kopā ar Tilžas folkloras kopu “Sagša”. Taču ļoti labs iespaids par ukraiņiem tilženietei palicis pēc vakarēšanas pasākuma Ziemassvētkos.

Ar pasaules redzējumu

Biznesa idejas piedzimst Kanādā

Zinaida Logina

Balveniete JŪLIJA PETUHOVA jau apmēram pirms pusotra gada atgriezās no Kanādas, kur ar ģimeni dzīvoja un strādāja vienpadsmit gadus. Jūlija ideju par savu biznesu Latvijā bija izspāņojusi jau sen, bet pēc atgriešanās Balvos to veiksmīgi realizē un pilnveido, nu jau caur pasaules redzējumu.

Svētki jāsvin! Bet kā?

Tuvojoties dažādām dzīves jubilejām, cilvēki arvien biežāk aizdomājas, kā tos atzīmēt skaistāk un atmiņā paliekošāk. Un ne jau tikai ēdieniem bagāti klāti galdi ir svētku labsajūtas rādītājs, bet arī telpas, to interjers, ziedi un kompozīcijas. Arī galdsegas un šķīvji, pat nazis un dakšiņa, neparastākas glāzes, kurās pildīt svētku šampanieti. Priekam jābūt klātesošam, sajūtamam un redzamam, tāpēc ar daudzām niansēm svētkus prot iekrāsot interjera dizainerē Jūlijai Petuhovai. Viņas arkas, balonu mākoņi un fotostūrīši jau iepriecinājuši gan uzņēmējus gada ballē, gan jaunus un vecākus dzīves jubileju svinētājus un viņu ciemiņus tuvākos un tālākos Balvu novada pagastos. Jūlija atklāti stāsta par sava biznesa sapņiem, kas domas nodarbināja, jau dzīvojot tālu prom no Latvijas. Nu viņa atgriezusies un jaudīgi realizē idejas, atklājot, ka preti saņem ne tikai naudu par darbu, bet arī prieka dzirkstelītes no pateicības vārdiem.

Savas kāzas dekorēja pati

Jūlija novērojusi, ka daudzi jaunieši, kuri ārzemēs nodzīvo 8 – 12 gadus, aizdomājas, kā būt turpmāk – palikt vai atgriezties dzimtenē? "Atgriezos, kad vienam dēlam bija pusgads, bet otram – trīs ar pusi gadi. Nu jau Ralfam ir 5, bet Raineram – 2 gadi. Vienu gan zināju, ka arī otru dēlu dzemdēšu Kanādā, jo tur medicīna ir daudz augstākā līmenī. Protams, lēmumu par atgriešanos Latvijā nepieņemu vienas dienas laikā. Ar vīru Raimondu vienojāmies, ka pēc otrā bērna piedzimšanas atgriežamies dzimtenē. Kāzas pirms gadiem astoņiem svinējām Latvijā, "Rūķiņos", jo mums šeit ir daudz draugu, atlidoja viesi arī no Kanādas. Kāzas dekorēju pati – visu līdz pēdējam sīkumam, izņemot ziedu kompozīcijas, kuras darināja floriste Vineta. Tieši tad pa istam sapratu – man tas patīk un padodas. Kanādā vīram paziņoju, ka tas būs mans darbs, kad atgriezišos Balvos," atklāj Jūlija.

Mantas atceļo piecdesmit lielās kastēs

Viņa atzīst, ka gribējies strādāt ne tikai naudas dēļ, bet darīt tādu darbu, kas tuvs sirdij un dvēselei. "Es strādāju veikalā, tirgoju vienas no lielākajām firmām Kanādā "Browns Shoes" apavus. Sāku kā pārdevēja, bet *izaugu* līdz veikala vadītājai, vadīju vairākus veikalus, un manā pārraudzībā bija vairāk nekā 15 darbinieki. Jā, es pelnīju daudz, bet darbs nedeva tādu gandarījumu, kā tas ir tagad. Es lieliski saprotu, ka tādu atalgojumu, kā tur, es šeit nesaņēmu, bet man ir savi plāni un mērķi, uz kuriem es eju. Esmu pašnodarbināta persona, uzņēmumu sauc "JPEventdecor", kas tulkojumā nozīmē 'vakara dekorācijas', pastāsta Jūlija. Sākotnēji viņa domāja, ka tās būs tikai kāzas, kurās strādās un dekorēs, ieviešot ko jaunu un interesantu, redzētu un pamanītu Amerikā un Kanādā. Bet dzīvē iegrozījās tā, ka skaistu

noformējumu vēlas arī citi dzīves jubileju un ballīšu svinētāji. "Uz Latviju pakoju un sūtīju daudz interesantu lietu, trīs gadu laikā uz mājām atceļoja vairāk nekā piecdesmit 30 kg smagas kastes. Kanādā daudzi cilvēki atdod vai lēti pārdod savas mantas. Gāju uz tādiem veikaliem un brīnījos, ko tikai tajos nevar atrast. Taču es meklēju konkrētas lietas – senlaicīgus sudraba traukus, galda piederumus, kas varētu derēt noformējumam. Noderīgas mantas meklēju arī dažādos interneta portālos. Vācu un krāju, krāju un sūtīju uz Latviju. Pirms kovida Kanādā bija firmas, kuras pārtrauca savu darbību un slēdza veikalus, iztirgojot preces. Izmantoju arī šo iespēju, piemēram, nopērkot skaistas galdsegas, salvetes, glāzes. Dažās firmās, kuru īpašnieki bija no Vidusāzijas un viņu cilvēki kāzas svin koši un vērienīgi līdz pat tūkstoš cilvēkiem, atradu ļoti skaistas lietas: vāzes, greznus svečturus, apzeltītus priekšmetus, mākslīgos ziedus no dažādiem ekskluzīviem materiāliem. Es pat jautāju, kāpēc viņi tās pārdod? Atbilde bija, ka trūkst valsts atbalsta viņu izvēlētajai biznesa nišai," secina Jūlija.

Zīda ziedi kompozīciju tikai papildina

Viņa neslēpj, ka latviešiem ir cita mentalitāte, viņi turas pie stereotipiem, vecām un vispārpieņemtām atziņām, noliedzot moderno un jauno. Jubileju vai kāzu rīkotāji grib, lai visi dekorī ir no dzīvajiem ziediem. Kopīgās sarunās Jūlija pārliecina, ka viņu rādītājās fotogrāfijās redzami ne jau dzīvie, bet mākslīgie ziedi, – atšķirība ir grūti pamanāma. "Pastāstu, ka mani ziedi ir no zīda materiāla, un kompozīcijā kopā ar dzīvajiem ziediem tos nezinātājam pat grūti atšķirt. Galvenais ir skaisti izkārtot, pasniegt. Cilvēkiem tas būs arī daudz lētāk un izdevīgāk cenas ziņā. Skaidroju, ka uz galdiem atradīsies dzīvie ziedi, bet fotostūrītī tie ne vienmēr ir aktuāli, tur labāk iederas mākslīgo ziedu virknējumi. Reiz piepildīju vāzi, mikšējot vienus un otru ziedus, atšķirība nebija redzama," atklāj Jūlija. Viņa uzskata, ka galvenais, lai mantai vai ziedam būtu laba kvalitāte, un tas ir galvenais rādītājs šajā ne jau vieglajā darbā.

Viss sākās ar bērnu ballītēm

Jūlija smeļ, ka uz treniņiem nav jāiet, jo mantas nonest un uzņest uz trešo stāvu ir tas pats, kas pasvīst sporta zālē. Šobrīd gan Latvijā ir arī vīrs, viņš daudz palīdz. "Labi, ka telpas mantu glabāšanai ir mammas mājās, citādi tām būtu vieta garāžā, kas nav labākais risinājums. Tagad ar smaidu atceļos, kā viss sākās. Liela reklāmas kampaņa biznesa uzsākšanai man nebija jātaisa. Vīrs man ir ļoti runīgs un komunikabls, viņam ir liels paziņu loks. Edgars Kaļva, kuram ar Ingu ir "Kureti Cafe", ir Raimonda klasesbiedrs, un kādā tikšanās reizē viņi vienojās, kas es varu piedāvāt savas dekorācijas viņu telpās bērnu ballītēm. Tas bija lieliski! Satikāmies, parunājām par savām vēlmēm, un es pieņemu šo sadarbības piedāvājumu. Gribēju sākt ar kāzām, bet sāku ar bērnu ballītēm. Tas mani pat iepriecināja, jo sāku attīstīt un pilnveidot tieši fotozonas. Meklējot idejas Instagram, pārliecinājos, ka tās ir ļoti populāras. Latīņamerikā šis sektors ir ļoti attīstīts, tāpēc meklēju arī tur, jo cilvēki ar mazākiem naudas līdzekļiem ir izdomas bagātāki nekā, piemēram, Amerikā," neslēpj Jūlija. Viņa piebilst, – ja ir nauda, nopirkt var visu, bet jāizprot arī tādas situācijas, kā rīkoties, ja

Jūlija Petuhova "Uzņēmēju ballē" Balvos. Pie viņas izgatavotā fotostūrīša atmiņu mirkļus iemūžināja daudzi balles viesi, kā arī pati tā veidotāja.

naudas nav tik daudz, bet skaistus svētkus sarīkot gribas.

Saliek busiņā un dodas ceļā

Dekorus var veidot un likt kopā arī jau konkrētā pasākuma vietā, taču Jūlijai labāk patīk sagataves veidot mājās. Ģimene dekorāciju pārveidāšanai iegādājusies busiņu, kurā saliek mantas un dodas ceļā. Ar aparātu uzpūš lielākas un mazākas balonu virtenes, kuras pēc tam piestiprina pie stenda. "Domāju, ka pirmais gads biznesā būs tukšāks, taču jau pirmajā vasarā pārliecinājos par pretējo – pasūtījumu bija daudz, lai arī Balvos ir labas svētku dekorētājas, floristes Aļona Pennere un Vineta Jurjāne. Konkurēne nebaidīja, mana biznesa specifika ir nedaudz atšķirīga – man ir arkas, fotozonas, baloni. Ja vajadzēs palīdzību, es griezišos arī pie viņām, jo zinu, ka savu darbu dara profesionāli. Konkurēne – tas ir labi, jo cilvē-

kiem vajag dažādību," uzskata Jūlija. Ir cilvēki, kuri pie viņas dodas ar konkrētu vēlmi, un atliek tikai saskaņot dažas detaļas, bet ir arī tādi, kuri nezina, ko īsti grib, bet pie mērķa var nonākt ar sarunu. "Smejos, ka tad sarunā noder simts un viens jautājums, uz kuriem meklēju klienta atbildes. Dažreiz ir arī otrādi, tad uz klienta jautājumiem atbildu es. Visbiežāk prasa, – cik tas maksās? Lai atbildētu, jāzina, ko un cik daudz vēlas, tikai tad var vienoties par summu. Svarīga ir komunikācija, jo cilvēks jau nevar zināt manu piedāvājumu – uzaicinu pie sevis, visu izrādu, izstāstu, līdz klientam top skaidras konkrētas vēlmes," skaidro jaunā uzņēmēja. Jūlija ir gandarīta, ka atsauksmes par darbu ir pozitīvas, un tas ir labs stimuls turpināt un pilnveidoties. Ir jaunas idejas, un vienu var atklāt, – nākotnē tā varētu būt dekoru vai konkrētu lietu noma.

Dzīvesstāsts

Lauku meitene no matu galiņiem līdz papēžiem

Sanita Karavoičika

Ja cilvēka gadus skaitītu nevis pēc bioloģiskā vecuma, bet pēc piedzīvotā, tad KRISTĪNEI GARAJAI no Rugāju pagasta "Grāvmalu" mājām jau būtu krietni pāri 50. Taču viņai ir tikai 27, un priekšā vēl daudzi gadu desmiti. Apbrīnojami tas, ka, neskatoties uz salīdzinoši neilgajā dzīves posmā pieredzēto, jaunā sieviete ir apņēmības pilna nākotni būvēt pašas rokām. Un tikai un vienīgi laukos.

"Grāvmalās" Kristīne ar draugu Igoru un viņu trīsgadīgo meitiņu Ievu dzīvo jau sešus gadus. Līdz pagājušajai vasarai viņi bija četratā, taču pērn jūnijā Igora mamma aizgāja mūžībā. "Viņa bija 1. grupas invalīde ar nopietnām veselības problēmām, praktiski guļoša un nepārtraukti aprūpējama... Tieši drauga mammas dēļ izgāju aprūpētāju kursus, jo biju gatava uzņemties atbildību par viņu, taču ziemā kursos iegūtās zināšanas pielietot tā arī nepaspēju. Mamma nomira, un "Grāvmalās" mēs palikām trijātā ar meitiņu un dzīvnieciņiem – diviem kaķiem un suni," stāsta rugājiete.

Lūzuma punkts – mammas nāve

Daudzi teiks, ka jaunam cilvēkam dzīvot praktiski meža vidū, pāris kilometru attālumā no lielā ceļa, mūsdienās ir neprāts, taču Kristīnei par to cits viedoklis. Viņa ir lauku meitene no matu galiņiem līdz papēžiem un skaidri zina, ka vismaz šajā ziņā mainīt neko nevēlas. Arī Kristīnes bērnība pagāja laukos, netālu no Balviem – Tutinavas ciemā, savukārt skolas gaitas viņa sāka toreizējā Balvu Amatniecības vidusskolā. Kad Kristīnei bija 11 gadi, viņas dzīve vienā dienā apgriezās par 180 grādiem... Tajā dienā sabruka visa pasaule, un vienpadsmitgadīgajai meitei, pašai negribot, pēkšņi nācās pieaugt. Vēl tagad, kad kopš notikušā pagājuši 16 gadi, jaunā sieviete nespēj par to runāt bez asarām... "To dienu un datumu neaizmirsīšu nekad mūžā. Manā acu priekšā mūsu mājās mamma iekrita komā. Pa minūti atceros visu, kā tas notika. Viņa bezsamaņā gulēja un vēma asinis. Sapratu, ka kaut kas nav labi. Sazvanījos ar savu krustmāti, kura ir mediķe, un skrēju pie kaimiņiem saukt ātro palīdzību. Mammu aizveda uz slimnīcu, bet pusnaktī saņēmām ziņu, ka viņa mirusi... Ārsti teica, ka, iespējams, varēja mēģināt dzīvību uzturēt pie aparātiem, bet garantijas, ka mamma pamostos no komas un nodzīvot vēl kādu laiku, nebija nekādas. Mediķi uzskatīja, ka nav jēgas cilvēku mocīt... Tas bija ļoti smags laiks ne tikai man, bet arī jaunākajam brālim, kurš šobrīd dzīvo Alūksnē, un pusmāsai, ar kuru kontaktus vairs neuzturu," atklāj Kristīne. Tas bija lūzuma punkts, pēc kura sākās jauns posms ar iedalījumu – pirms un pēc...

Dzīve mētāja no vienas vietas uz otru

Pēc mammas aiziešanas Kristīnes dzīve ieguva pavisam citas krāsas, un tās nebūt nebija tās gaišākās un krāsainākās. Noklausoties stāstu par jaunās sievietes pārdzīvojumiem, tā vien gribas saķert galvu un iesaukties, – par to nedrīkstētu klusēt un, nedod, Dievs, ko tādu piedzīvot. Taču viņa negrib cīlēt smago pagātni un par spīti visam teic, – jā, mums sākās cita dzīve, par kuru vairs negribu teikt ne labu, ne sliktu. Kā bija, tā bija – tajā brīdī vienkārši nebija citas izvēles.

Pāris gadu laikā Kristīne nomainīja vairākas skolas – sākumā mācījās amatniecības vidusskolā, tad Stacijas pamatskolā, pēc tam Rugāju pamatskolā, jo viņu un brāli paņēma aizbildniecībā mammas māsa. Savukārt 9. klasi viņa pabeidza jau Tilžas internātskolā. "Tajā skolā biju jauniņā, šad tad mani, tāpat kā citus, tur mēdza arī apsaukt un pazemot. Taču es neapvainojos un neņēmu galvā, jo man ir laba sirds, biju pieradusi par sevi cīnīties pati. Savukārt no Tilžas laika ar vissiltākajiem vārdiem atcerēšos skolotājus Ilutu Bērzišu, Ilonu Kapteini, Aiju Studenti, savus audzinātājus Lienu Čipati, Ēriku Kanaviņu un Raiti Radjukovu, kurš bija ļoti stingrs, bet foršs skolotājs," atminas Kristīne. Tālākās skolas gaitas veda uz Rankas tehnikumu, kur Kristīne mācījās par viesmīlības pakalpojumu speciālisti, taču dažādu apstākļu dēļ viņa skolu tā arī nepabeidza. Pāris gadu laikā, kamēr kļuva patstāvīga, Kristīne divas reizes bija aizbildniecībā pie mammas māsas, savukārt vēlāk šīs rūpes uzņēmās viņas krustmāte.

Dzidras tante deva motivāciju dzīvot

Jaunā sieviete atplaukst ikreiz, kad sarunā piemin bērnības dienu kaimiņieni laukos – Dzidras tanti (aut. – Dzidra Dimitrijeva), kura vēlāk viņai bija mammas vietā. "Pie Dzidras tantes gāju ciemos jau kopš mazotnes, tur man ļoti patika – palīdzēju skaldīt malku, tīrīt kūti, slaukt govīs, aprūpēt saimniecību, kurā

Kristīnes, Igora un levas ģimenes ligzdīņa. Lai arī mazā lauku mājiņa, kurā mīt trīs cilvēku ģimene, ir fiziski un morāli ļoti novecojusi, ieejot tajā, jūtama saimnieces pieliktā roka – mazā istabiņa izkurināta un silta, mājās, kur viss iekārtots ļoti pieticīgi, valda kārtība. Šobrīd ģimenes rocība ir gaužām maza, jo vienīgais pelnītājs ir Igors, taču vajadzību, kā jau lauku mājā, pietiekami daudz. Kristīne savā dzīvē piedzīvojusi pārāk daudz un atzīst, ka tas viņu darijis tikai stiprāku. Viņa pieradusi ar visu tikt galā pati un palīdzību nav lūgusi. Taču ģimene, protams, priecātos, ja kāds varētu padalīties ar to, ko pašam vairs nevajag vai kam nav pielietojuma. Istabā, kurā visi mitinās, vajadzētu paklāju, jo šobrīd tur ir klona grīda. Noderētu jebkādi celtniecības materiāli, tapetes, elektrības vadi, gultasveļa, kāds plauktiņš levas mantām, skapītis, divāns. Ģimenei nav arī veļas mazgājamās mašīnas.

bija zirgs, aitas, kazas, gaiļi, truši," stāsta Kristīne. No tiem laikiem viņai spilgtā atmiņā palicis kāds atgadījums, kad Dzidras tantes ķēve atrāvās no ķēdes un neviens viņu nevarēja dabūt rokā. Būdama maza, smalka meitenīte, Kristīne nolēma pieaugušajiem iet palīgā, kaut gan pašai no bailēm trīcēja kājas. "Es maziņa, ķēve liela... ko var zināt, kas viņai ienāks prātā. Taču gāju. Bet Dzidras tante man teica, – meitiņ, nebaudies, mūsu ķēvei patīk bērni. Trīcošām kājām un rokām, no bailēm rupjmaizi kā plāceni iespiedusi plaukstā, gāju viņai klāt. Un man patiešām izdevās. Paņēmu ķēvi aiz ķēdes un atvedu mājās," atminas Kristīne. Balva par viņas paveikto varoņdarbu bija bērnības sapņa piepildījums – Dzidras tante atļāva uzrāpties ķēvei mugurā un izmest kādu likumiņu ap māju. Tajā brīdī viņa sajūtās kā laimīgākais bērns pasaulē.

"Kad mamma nomira, Dzidras tante man teica, – meitiņ, mācies no manis visu, ko protu, dzīvē noderēs. Un tā patiešām ir. Kopā ar viņu pamazām iemācījos cept un garnēt istās lauku tortes, siet garšīgus sierus un daudzas citas dzīvē ļoti noderīgas un praktiskas lietas. Dzidras tante man deva motivāciju nenolaist rokas un saņemties par spīti visam. Esmu ļoti pateicīga viņai par visu un vēl šodien saku milzīgu paldies," teic Kristīne.

No puķēm vismīļākās – rozes tumšsarkanās

Savos 27 gados Kristīne nedaudz paspējusi izbaudīt arī dzīvi pilsētā, taču ar katru Balvos pavadīto dienu sapratusi, ka nav nekā labāka par dzīvi laukos, kur ir miers, klusums, iespēja priecāties par pašas izaudzētajiem kartupeļiem, tomātiem, gurķiem un, protams, puķēm. Kristīnes lielā mīlestība un sirdsprieks ir puķu audzēšana. Pērn viņa nopirkusi un iestādījusi sešas lilijas, vēl mazajā piemājas puķu dobē vasarā saimnieci priecēja arī ķeizarkroņi un iesētās rudzupuķes. Taču vismīļākās Kristīnei ir sarkanās rozes. Viņa sapņo par skaistu rožu dārzu un zina, ka tāds noteikti būs – turklāt jau šogad. Taču arī tas vēl nav viss. "Pēc Dzidras tantes ieteikumiem siltumnīcā audzēju gan gurķus, gan tomātus, un veiciet man ir dažādi. Tik sliktu ražu, kāda bija pagājušogad, es neatceros. Kartupeļi neizauga, tomāti un gurķi siltumnīcā nogatavojās vēlu, un raža bija gaužām niecīga. Aizpagājušogad tomātus ēdām jau vasaras vidū, bet pagājušogad pirmie sāka parādīties tikai augustā," skaidro jaunā sieviete piebilstot, – labi, ka ir Igors. Izrādās, jaunais puisis ir Kristīnes brālēna draugs, un, pateicoties brālēnam, viņi arī atraduši viens otru: "Igorš mani noskatīja vēl tajos laikos, kad abi mācījāmies Rugāju skolā. Vēlāk kopā studējām Rankā. Tā pamazām arī satuvinājāmies, un nu jau aprīlī būs četri gadi, kopš audzinām mūsu meitiņu Ievu. Es smejos, ka mūsu ģimenē esmu mazs motorītis, kas pamudina un pabaksta, bet Igors ir tas, kurš izdara visus lielākos un nozīmīgākos darbus. Šobrīd viņš ir mūsu ģimenes vienīgais apgādnieks."

Ja vien būtu zelta veselība...

Cilvēks ar zelta sirdi un rokām, – tā par Kristīni teic paziņas.

Mācās milēt sevi. Kristīne atklāj, ka pēdējā laikā arvien vairāk no apkārtējiem dzird, ka vispirms jāmil sevī un tikai tad apkārtējos. Mazu solīti sevis mīlēšanā viņa jau spērusi. Decembra vidū ar labvēļu atbalstu Kristīnei frizētavā "Meraki" tika noorganizētas brīnumainās pārvērtības, kur viņa tika pie jauna matu griezuma un matu krāsas. Lieki teikt, ka, izejot no frizētavas, Kristīne vienkārši staroja.

Bet viņa pati piebilst – ja vēl būtu zelta veselība, kalnus varētu gāzt. Jaunajai sievietei ir nopietnas muguras un sirds problēmas, kuru dēļ nav iespējams strādāt praktiski nekādu darbu. Pastāv risks, ka, nedod Dievs, skriemelis pagrieziesies un nospiedīs nervu. Pietiek ilgāk pastāvēt vai pasēdēt, kad uznāk sāpju lēkmes. Divas reizes Kristīne jau piedzīvojusi situāciju, kad nospiesta nerva dēļ viņai atņēma kājas. Izrakstot no slimnīcas, mediķi viņai skaidrojuši, – jāsamierinās un jābūt gatavai, ka jebkurā brīdī tas var atkārtoties. "Vienas man ir bērnības traumas, citas – iedzimtas... Bet es esmu pieradusi. Ik pa laikam no sāpēm grūtāk dzīvot, bet, ko darisi, jāsaņemmas," optimistiski teic Kristīne. Viņa ļoti vēlētos laukos turēt savu saimniecību – cūku, gotiņas, vistas, taču pagaidām veselības dēļ tas nav pa spēkam, jo pat izravēt nelielās vadziņas piemājas dārziņā sagādā grūtības. "Ja man jautātu par sapņiem, es teiktu, ka noteikti gribu dzīvot laukos. To sapratu, kādu laiciņu izbaudot pilsētnieces lomu. Ko cilvēks dzīvoklī var darīt? Izberzt un pārkārtot katru stūrīti? Bet cik ilgi? Labi, ka man bija Dzidras tante. Gāju pie viņas uz laukiem četrus kilometrus ar kājām, jo zināju, ka tur man būs, ar ko nodarboties. Esmu caur un caur lauku meitene. Ir jāpatiek dzīvot laukos un jābūt gribasspēkam. Ja nekā no tā nav, te nav ko darīt," ir pārliecināta Kristīne.

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Avārija Medņos

Neizvēlas drošu ātrumu un apgāžas

Pagājušās ceturtdienas vakarā Rugāju pagasta Medņos, uz tilta pār Vārnieņu upi, notika ceļu satiksmes negadījums, kurā avarēja kravas automašīna. Par laimi, notikušajā fiziski cietuši cilvēki nav. Tikmēr pamatīgi bojājumi nodarīti pašai automašīnai, cietusi arī nesen uzceltā tilta infrastruktūra.

Valsts policija ziņo, ka informācija par avāriju tika saņemta ap pulksten 17.10. Kā noskaidrojās, kravas automašīnu "Volvo" ar piekabi vadīja 1990.gadā dzimis vīrietis, kurš, kā informē likumsargi, neizvēlējās drošu kustības ātrumu un apgāzās. Notikuma vietā ieradās arī ugunsdzēsēji glābēji, kuri konstatēja, ka no automašīnas degvielas bākas grāvi un uz ceļa iztecējis šķidrums. "Ugunsdzēsēji glābēji degvielas savākšanai izmantoja absorbentu. Lai novērstu degvielas ieplūšanu upē, tika uzstādītas absorbējošās bonas. Autovadītājs no transportlīdzekļa bija izkļuvis pats saviem spēkiem. Darbs notikuma vietā noslēdzās pulksten 23.05. Nākamajā dienā ugunsdzēsēji glābēji atgriezās negadījuma vietā, kur demontēja tilta metāla konstrukcijas, lai autoevakuators kravas automašīnu varētu novietot uz ceļa braucamās daļas. Pēc tam ugunsdzēsēji glābēji ar absorbentu savāca noplūdušo degvielu," informē Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests.

Apmēram pirms mēneša Medņos notika arī cita avārija, saduroties diviem auto. Ikvienam autovadītājam atgādinām, ka abpus tiltam, kur notika negadījums, ir diezgan strauji ceļa līkumi. Tur arī uzstādītas braukšanas ātrumu ierobežojošas ceļa zīmes '30 km/h'. Būsim uzmanīgi!

Foto - A.Ločmelis

Foto - A.Ločmelis

Notikuma vieta. Tā, lūk, izskatījās pēc negadījuma. Vienā no fotogrāfijām redzams, ka vadītāja kabinē burtiski iedūrās tilta margu konstrukcijas. Jāpiebilst, ka tilta būvdarbus uzsāka pagājušā gada pavasarī. VSIA "Latvijas Valsts ceļi" informē, ka 1958.gadā būvētā tilta laiduma konstrukciju un balstus pilnībā demontēja un izbūvēja jaunu vienlaiduma monolīta dzelzsbetona plātnes rāmja tiltu ar 7,5 metrus platu braucamo daļu un 1,5 metrus platām ietvēm abās pusēs, kas no braucamās daļas atdalītas ar drošības barjerām. Būvdarbus veica piegādātāju apvienība "ACBR8" par līgumcenu 881 568,95 eiro (ar PVN) no valsts budžeta līdzekļiem. Līgumcenā bija iekļauta arī caurtekas pārbūve uz autoceļa Mārkalne – Auguri Alūksnes novadā. Tiltā būvprojekta autors bija SIA "Projekts 3". Būvdarbus pabeidza pagājušā gada beigās.

Atgriežoties pie publicētā

Ja naudu nepārtērēs, tad saremontēs

Aizvadītā gada decembra sākumā publicējam rakstu "Par pieturvietām ar aizbraukušiem jumtiem".

"Kāpēc nesalaboja uzreiz?"

Proti, redakcija bija saņēmusi lasītājas vēstuli par attēlos redzamajām Stompaku un Svilpovas autobusu pieturvietām Susāju pagastā, kas atrodas uz valsts autoceļa "Gulbene – Balvi – Viļaka – Krievijas robeža (Vientuļi)", un konkrēti ceļa posmā "Balvi – Viļaka". Kā rakstīja iedzīvotāja, Stompaku pieturvietai jumtu noplēsa 2022.gada vasarā, bet Svilpovas pieturvieta šādā tehniskā stāvoklī ir jau pusotru gadu. "Šajā posmā ir uzklāts jauns asfalta segums, arī vienas no pieturvietām platforma (Svilpovas) ir noasfaltēta, bet paši pieturvietu paviljoni ceļa remontdarbu laikā netika saremontēti, bet pamesti novārtā tādi, kādi tie tur stāv jau vairākus gadu desmitus. Kāpēc pieturvietas netika remontētas jau brīdī, kad remontēja pašu ceļu? Savukārt pats galvenais, – vai var sagaidīt, ka kaut kad drīzumā autobusu pasažieru ērtībām abām pieturvietām jumti tiks uzstādīti atpakaļ?"

Toreiz uz šiem lasītājas (īpaši autobusu pasažieru) aktuālajiem jautājumiem atbildi nenopublicējam, jo VSIA "Latvijas Valsts ceļi" Komunikācijas daļas vadītāja ANNA KONONOVA paskaidroja: "Gatavojot atbildi, jāapkopo informācija no vairākiem avotiem." Vārdu sakot, to tik ātri izdarīt nevarēja. Tagad atbildi esam saņēmuši.

Ikdienas uzturēšanas darbu līdzekļu trūkums

A.Kononova skaidro, ka 2017.gadā autoceļam "Gulbene – Balvi – Viļaka – Krievijas robeža (Vientuļi)" posmā no 53,71. līdz 59,60.kilometram tika veikta seguma atjaunošana. Savukārt autobusu pieturvietām "Egļeva" un "Svilpova" tika izbūvēts šķembu pamats un melnais segums paplašinājumā, atjaunotas apmales, atremontēti grīdas segums, uzstādīts jauns soliņš un atkritumu urna. Ir gan viens 'bet'. "Lai arī pieturvietas "Svilpova" paviljons nav labā tehniskā stāvoklī, atbilstoši "Latvijas Valsts ceļu" iekšējām vadlīnijām, iepļānot to atjaunot nebija iespējams. Proti, to bija paredzēts izdarīt ikdienas uzturēšanas darbos, bet tas netika izdarīts ikdienas uzturēšanas līdzekļu trūkuma dēļ. Kā zināms, "Gulbene – Balvi – Viļaka – Krievijas robeža (Vientuļi)" apmēram 200 000 eiro tika izlietoti bedru lāpīšanai. Ja šogad ziemas sezonā uzturēšanas darbiem paredzētie līdzekļi netiks pārtērēti, tad šī gada būvdarbu sezonā pieturvietai "Svilpova" jumts tiks atjaunots," stāsta ceļu dienesta pārstāve.

Kas attiecas uz autobusu pieturvietu "Stompaki", A.Kononova skaidro, ka šim posmam vienkāršotais seguma atjaunošanas projekts, iespējams, tiks izstrādāts un realizēts 2025./2026.gadā. Iespējams, tiks atjaunots arī pieturvietas paviljons. "Savukārt vēl līdz tam, šī gada vasaras sezonā, arī pie noteikuma, ja netiks pārtērēti ziemai un pavasarim paredzētie ikdienas uzturēšanas

Foto - no personīga arhīva

darbu līdzekļi, arī autobusu pieturvietas jumtu," informē "Latvijas Valsts ceļu" Komunikācijas daļas vadītāja.

Informē ugunsdzēsēji

Pērn bojāgājušo skaits mazāks

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta apkopotā statistika liecina, ka pagājušajā gadā, salīdzinot ar iepriekšējiem četriem gadiem, samazinājies ugunsgrēkos un no ūdenstilpēm izcelto bojāgājušo cilvēku skaits.

Pērn Latvijā ugunsgrēkos gāja bojā 74 cilvēki. Salīdzinājumam: 2021.gadā – 102, 2020.gadā – 83, 2019.gadā – 76, bet 2018.gadā – 81. Savukārt no ūdenstilpēm pagājušajā gadā tika izcelti 94 cilvēki (tajā skaitā 48 peldsezonā no 15.maija līdz 15.septembrim). Salīdzinājumam: 2021.gadā – 100 (tajā skaitā 58 peldsezonā), 2020.gadā – 122, 2019.gadā – 96, 2018.gadā – 118.

Kas attiecas uz šo gadu, līdz šim janvāri valstī kopumā ugunsgrēkos gājuši bojā jau astoņi cilvēki, bet no ūdenstilpēm izcelts viens bojāgājušais. Balvu novadā nedz pērn, nedz arī šogad ugunsgrēkos un no ūdenstilpēm izceltu bojāgājušo nav.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

* Sākums 1.lpp.

Starta šāviens atkal Balvos

Ezers kā slidotava. Latvijas čempionāta zemledus makšķerēšanas pirmajā posmā sportisti noķēra 147 kilogramus zivju. Individuālajā ieskaitē 1.vietu izcīnīja Krišjānis Lisovskis (OK COPE SPORT), aiz sevis atstājot Andri Jerumu (C.ALBULA/ALŪKSNE-1) un Jāni Štrausu (AR MAKŠĶERI-ZIEMEĻNIEKI).

Balvu novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs taujāts, vai viņam ir *blats* un pazišanās Latvijas Makšķerēšanas sporta federācijā, atgādināja, ka aktīvie cilvēki, kā Ēriks, Artūrs un daudzi citi, spēj piesaistīt un radīt apstākļus, lai šeit notiktu čempionāts: "Tā ir arī citos sporta veidos – vai tas ir volejbols, vai basketbols. Atslēgas vārds ir cilvēki, kas *deg* par savu sporta veidu. Ir Ēriks, ir čempionāts! Atkārtošos, katrā vietā un lietā vajadzīgi fanātiski ļaudis. Šobrīd, piemēram, runājam arī par motokrosu Baltinavā. Cerēsim, ka izdosies. Nevienš pašvaldības darbinieks neko nevarēs izdarīt, ja nav atbalsta no sabiedrības, ja sabiedrībai tas nav vajadzīgs. Redzot šos vīrus ezera vidū, šķiet, bija labi." Tāpat novada vadītājs atklāja, ka pats nekad nav makšķerējis ziemā: "Šogad kopā ar dēlu esam nolēmuši pamakšķerēt vasarā."

Kaislīga makšķerniece. Liene Strušeļe no Madonas novada Ērgļiem (foto – no kreisās) neslēpa, ka ir gatava kaut vai katru dienu piedalīties zemledus makšķerēšanas sacensībās: "Pat, ja zivis neķeras... Kā bērniībā kaimiņpuikas mani aizveda uz ezeru, tā arī viss turpinās." Viņas lielākais loms pagaidām ir 2,300 kg smags breksis, kas noķerts Alauksta ezerā, bet sapņu loms ir zandarts. "Zivis ir jāmeklē," uzsvēra daiļā dzimuma pārstāve.

Ne asakas! Rolands Ķīsis un Nauris Drelnieks no Alūksnes, kā arī balvenietis Ēriks Tučs neslēpa prieku par iespēju startēt pirmajās oficiālajās sacensībās. Ķīša kungs, lūgts atklāt, vai kolēģi neapsmaida viņa uzvārdu, atjokoja, ka viss ir kārtībā. "Alūksnē ezeru apsaimnieko pašvaldības aģentūra, un tas attaisnojas. Arī Balviem, manuprāt, tāds ceļš ir ejams," piebilda Rolands. Savukārt Nauris atklāja, ka Alūksnē uzsācis kūpinātu zušu konservu ražošanu: "Kad tos balvenieši varēs nopirkt? Bizness nav viegls, bet ceru, ka vasarā tas aizies plašākā mērogā. Gulbene un Balvi būs pirmās nākamās pieturvietas."

Nepaveicās. Komandas "Liarps" pārstāvis Aldis Voits pēc sacensībām atklāja, ka rezultāts būtu labāks, ja viņu nepārspētu apmēram 600 gramus smags plaudis. Un patiesi tas jau bija Alda rokās, bet, vēloties to pārtvert stingrāk, plaudis izrādījās izveicīgāks. Balveniešu komanda ierindojās 9.vietā.

Neizpaliek dzeltenā kartīte. Sestdienas rītā sacensību galvenais tiesnesis Egīls (foto – no kreisās), atbildot uz "Vaduguns" žurnālista jautājumu, vai makšķernieki, nododot lomus, nemānās, uzsvēra, ka sportisti, kas apvieno sportu ar baudu, ir godīgi. Tiesa, apbalvošanas ceremonijā viņš pavēstīja, ka vienam sportistam par sacensību nolikuma pārkāpumu ir izteikts brīdinājums jeb piešķirta dzeltenā kartīte.

Kur paliks loms? Sacensību atklāšanas dienā SIA "Liarps" valdes priekšsēdētājs Artūrs Penners, lūgts atklāt, kurp aizceļos noķertās zivis, atsmaidīja piebilstot: "Nesāksim dalīt lača ādu, kad tas vēl ir mežā." Un patiesi, čempionātam noslēdzoties, biedrības "Mēs zivīm" vadītājs Ivars Dubra (foto) "Vaduguni" informēja, ka zivis aizceļos uz Latvijas Savvaļas putnu palīdzības biedrību "Drauga Spārns" Pūrē.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Ložu šaušana

Veiksmīgi atklāj sezonu

Ar medaļām, diplomiem un kausu! Attēlā (no kreisās puses): Arguts Pužulis, Didzis Aleksāns, Džeisons Kokarevičs un Samanta Jugane. Otrajā rindā: treneris Ēvalds Vancāns un Gunita Šakina.

7.janvārī Tukumā notika Latvijas komandu čempionāta sacensības ložu šaušanā ar pneimatiskajām šautenēm.

Balvu novada vīriešu komanda, kuras sastāvā startēja Didzis Aleksāns (pārstāvēja Ziemeļlatgales Sporta centru), Arguts Pužulis un Džeisons Kokarevičs (Balvu Sporta skolas izglītojamie), izcīnīja 1.vietu. Finālā balvenieši sīvā cīņā pārspēja Dienvidkurzemes (Aizputes) komandu. "MIX" (vīrietis un sievietes) Balvu novada komanda, kurā startēja D.Aleksāns un Samanta Jugane (Ziemeļlatgales Sporta centrs), ieguva 2.vietu un sudraba medaļas, finālā zaudējot Dobeles komandai. Savukārt otra mūsu novada komanda, kuru pārstāvēja A.Pužulis un Gunita Šakina (Ziemeļlatgales Sporta centrs), ierindojās 7.vietā. Īpaši šajās sacensībās jāizceļ Džeisons Kokarevičs, kurš uzrādīja atzīstamu personīgo sasniegumu. Lai visiem Balvu novada sportistiem veicas 2023.gada sezonā!

Informāciju sagatavoja ĒVALDS VANCĀNS, foto – no personīgā arhīva

Informē VMD

Mainās valsts nodevu likmes par medību darbībām

Ar šī gada 1.janvāri mainīsies valsts nodevu likmes par Valsts meža dienesta sniegtajiem pakalpojumiem, kas ietiek mēs arī mednieku maksājumus par dienestā izsniegtajām atļaujām un dokumentiem.

Valsts nodevu maksas pieaugums ir pamatots ar šī gada 29. novembrī pieņemtajiem grozījumiem MK 11.02.2014. noteikumos Nr. 82 "Noteikumi par valsts nodevu par mežsaimnieciskām un medību darbībām". Dienests atgādina, ka valsts nodevu apmērs par medību darbībām nav ticis mainīts kopš 2004. gada. To pārvērtēšanas procesā secināts, ka pakalpojumu faktiskās izmaksas vairākkārt pārsniedz valsts nodevu apjomus, kas ir spēkā līdz izmaiņām normatīvajos aktos. Nodevu palielinājums veicinās bezmaksas Meža valsts reģistra e-pakalpojumu attīstību, kas, vērtējot ilgtermiņā, samazinās laika un finanšu resursus dienesta klientiem.

Turpinājumā apkopotas nodevu likmes par medību darbībām, kas ir spēkā ar 1.janvāri. Maksājumus valsts budžetā joprojām varēs veikt ar bankas un internetbankas

Mednieku eksaminācija:	
par mednieku eksāmenu teorijā	EUR 35
par mednieku eksāmenu šaušanā (neietverot šautuves, ieroča un municijas izmantošanas izmaksas)	EUR 25
par medību vadītāja eksāmenu	EUR 35
par mednieka apliecības izsniegšanu un medību vadītāja apliecības izsniegšanu	EUR 20
par mednieka sezonas kartes izsniegšanu	EUR 30
par mednieka sezonas kartes izsniegšanu ar atvieglojumiem (vecuma un izdienas pensionāriem, personām ar I, II vai III invaliditātes grupu, valsts akreditēto augstākās izglītības iestāžu pilnu laiku studējošajiem, personām no 16 līdz 18 gadiem un daudz bērnu ģimenēm)	EUR 15
Par medību atļaujas izsniegšanu:	
jebkura dzimuma un vecuma aļņa, t.sk. aļņu bulļa (AN marķieris) un staltbriežu bulļa (SB marķieris) nomedīšanai	EUR 15
staltbriežu govys vai teļa (SG un ST marķieris), aļņu govys vai teļa (AG un AT marķieris), medņa, rubeņa un vilka nomedīšanai	EUR 7,50
Par atļaujas izsniegšanu ārzemniekam medīt Latvijas teritorijā:	
ja atļaujas derīguma termiņš ir viena diena	EUR 30
ja atļaujas derīguma termiņš nav ilgāks par 10 dienām	EUR 70
ja atļauja derīga visu medību sezonu	EUR 200

starpniecību, kā arī klātienē dienesta struktūrvienībā maksājumu karti.

Valsts meža dienests norāda, ka laika posmā no šī gada 1. janvāra līdz 31. martam mednieka sezonas kartes iegādei vēl būs spēkā iepriekšējās valsts nodevu likmes (bez atvieglojumiem – 14,23 eiro, ar atvieglojumiem – 4,27 eiro).

Apsveikumi

Gaišs vēlējums Jums gadu kalnā skan,
Kur gaismas avots veldzi sniedza mums.
Par visu paldies sirds grib pasacīt,
Lai gara spēks Jums gadiem līdzī iet.

Dziļā cieņā un pateicībā sveicam prāvestu **Olģertu Misjūnu** dzimšanas un vārda dienā! Vēlam daudz Dieva žēlastību, Dievmātes patvērumu un stipru veselību, Kunga druvā strādājot.
Mīlestībā – Rugāju draudze

Mans Jēzu, es eju pie Tevis
Un salieku lūgšanā rokas.
Es skatos un klusi pielūdzu Tevi,
Skaties Tu dvēselē manā,
Mili, šķīsti un pieņem sev mani.

Dziļā cieņā un pateicībā sveicam prāvestu **Olģertu Misjūnu** dzimšanas un vārda dienā! Vēlam labu veselību, Dieva svētību, Dievmātes patvērumu, kalpojot Dievam un cilvēkiem.
Cieņā, Krišjāņu draudze

Dievs, ak mūsu lūgšanas pārvērt Tu dziesmā,
Kā pateicību mūsu, kā mīlestību klusu
Par visu, par visu.
Ko caur šī priestera rokām
Tu devi mums, Dievs!

Sirsnīgi sveicam mūsu prāvestu **Olģertu Misjūnu 45** gadu jubilejā un vārdadienā!

Lai Dievs Jūs stiprina nepagurt un Viņa mācība caur Jums kā gaišs stariņš krīt cilvēku sirdīs!
Patiesā cieņā un mīlestībā, Augustovas draudze

Ar pateicību, prieku, ar lielu dedzību
Šai skaistajā svētku dienā nesam Jums sveicienu:

Lai šīs dienas gaišums spēj sasildīt sirdi,
Liek zaļot zelta gaudiem šai Kristus līdumā.

Sirsnīgi sveicam mūsu godājamo prāvestu **Olģertu Misjūnu** skaistajā dzimšanas dienā! Novēlam Dieva svētību, Dievmātes patvērumu, labu veselību un izturību.
Cieņā un mīlestībā, Bērzu draudze

Pēc ziemas pelnpelekā garuma,
Pēc bālsirmām puteņu aukām
Iegribas brūna aruma
Silti smaržīgā laukā. (V.Vīksna)

Sirsnīgi sveicieni **Olgai Zelcai** Akmeņrūcos 98.dzimšanas dienā!

Radiņi Balvos un Viļakā

Ar vēlējumu draudzīgu un gaišu
Mēs nākam Tevi jubilejā sveikt.
Lai dzīves dienas nepazītu raižu,
Lai dvēsele sirdsmierā gaviļ!

Mīļi sveicam mūsu jauko kaimiņieni, bijušo skolotāju **Olgu Zelču** dižajā 98 gadu jubilejā! No sirds novēlam Dieva svētību, labu veselību un, protams, sasniegt visus 100!
Patiesā cieņā – Alvīna, Pēteris, Emerita, Arnis

Laikrakstu

"Aduguns"

izdevīgāk abonēt!

Līdzjutības

Caur pirkstiem smiltis birst,
Viss aizrit projām, irst –
Vējš, ziedu smaržas, glāsts –
Tā beidzas katras dzīves stāsts.
Kad ziemeļvējš pāri kapu
kalniņam aiznes pēdējos atvadu
vārdus un sirmajai māmuļai,
vīram, bērniem, mazbērniem
jāšķiras no vistuvākā, mīļākā
cilvēka **ILONAS APINES**,
mūsu klusa un patiesa līdzjutība
šajā smagajā sāpju, atvadu brīdī.
Lūba, Anna, Inga, Dzintra

Reiz pienāk diena, nelūgta un
skarba,
Kad dziļi, dziļi daudziem sirdis sāp.
Izsaku visdziļāko līdzjutību **Guntim
Apinim un tuviniekiem, ILONU**
mūžībā pavadot.
Nīna Medne

Viss satumst, viss izgaist, un
gājiens ir galā,
Lai cik arī cilvēka dzīvības žel,
Jo likteņa grāmatai vāki ir vaļā,
Neviens nevar zināt, cik lapušu tai.
Izsakām visdziļāko līdzjutību **vīram
Guntim, meitai un dēlam ar
ģimenēm, mātei, ILONU APINI**
mūžības ceļā pavadot.
Balvu tirgus kolēģi

Raud ziemas vējš, un debess raud,
Rūgtas lāses pelēki mākoņi slaka.
Ir tikai sāpes. Un vārdu nav,
Te, kur mūžībā aizvijās taka.
Lai klusa un patiesa līdzjutība palīdz
pārvarēt sāpju smagumu **Guntim
Apinim ar ģimeni, māmuļai,
ILONU** Mūžībā pavadot.
Dakteres Līgas Kozlovskas ģimene

Tā es aizeju projām pa staru,
Kādu dziesmu atstājot jums.
Ko gan es vēl novēlēt varu?
Varbūt zvaigzni, kas debesis
skumst...
Izsakām līdzjutību **Sandrai,
Raimondam un Guntim,
ILONU APINI** pavadot mūžībā.
1975.gada izlaiduma klasesbiedri un
audzinātāja Emīlija

Laiks apstāties ar skarbu piesitienu,
Nav nākotnes, ir tikai vēju balss;
Un kādai mīļai, labai sirdij
Nekad vairs nesāpēs, ne arī sals.
Sāpju un skumju brīdī vissiltākie
mierinājuma vārdi un patiesa
līdzjutība **Guntim Apinim ar
ģimeni,** sievu, māmiņu **ILONU**
zemes klēpi guldot.
Garozu ģimene

Nu ir miers pēc lielās trauksmes,
Nu ir miers pēc dziņu vētrām,
Miers bez ilgām, steigās, cerībām.
Nu ir miers. (Aspazija)
Skumju un atvadu brīdī izsakām
visdziļāko līdzjutību **Raimondam
Apinim un tuviniekiem, MĀMIŅU**
mūžības ceļā pavadot.
Balvu Valsts ģimnāzijas bijušie
klasesbiedri un audzinātāja

Aiziet var, bet nemūžam tik tālu,
Lai caur ziediem un puteņu vāļiem
Neskanētu atmiņu balss. (J.Rainis)
Mūsu patiesa līdzjutība
klasesbiedram **Guntim Apinim,**
sievu **ILONU** mūžības ceļā pavadot.
Klasesbiedri

Ir aplukuši soļi,
Vien paliek mīlestības gaišais stars.
Patiesa līdzjutība **Guntim Apinim
un tuviniekiem, ILONU APINI**
zemes klēpi guldot.
Gunārs

Tu aizej sniegos baltos,
Uz kokiem baltas ēnas krit,
Un vēji klusinātos altos
Tev klusu šūplā dziesmu dzied.
(K.Apškrūma)
Esam kopā dziļās bēdās un
izsakām līdzjutību **vīram Guntim,
bērnu Raimonda, Sandras
ģimenēm un mammai,
ILONU APINI** mūžīgā mierā
pavadot.
Kaimiņi: Biruta, Gunta, Aleksejevi,
Kirsanovi

Drīz pavasar's un plauks bērzi,
Maigas, zaļas lapas satrauks vējš.
Tu saulei savas acis nepavērsi,
Kaut mīļas balss tev sauks un
sauks.
Mūsu patiesa līdzjutība **Guntim
Apinim, bērnu ģimenēm un
tuviniekiem,** sievu, māmiņu,
vecmāmiņu **ILONU** mūžības ceļā
pavadot.
Baško ģimenes

Klauvē mana dvēselīte
Pie Dieviņa namdurvim;
Celies, Dieviņ, aun kājiņas,
Laid iekšā dvēselīti.
Skumju brīdī esam kopā ar **Gunti,
Sandru, Raimondu
un māmiņu,** atvadoties no mīļās
ILONAS APINES.
Adamoviču ģimene

Kas bijis reiz,
Tas nebūs vairs nekad,
Tas pavasars...
Tas brūkleņzieds...
Tas cilvēks līdzās... (J.Sirmbārdis)
Skumju brīdī esam līdzās **Guntim
Apinim un pārējiem tuviniekiem,**
pavadot mūžības ceļā sievu **ILONU.**
Kaimiņi: Krūmiņu un Semjonovu
ģimenes

Augšā aiz zvaigznēm tur tiksies reiz
mīļi
Tie, kas šeit pasaulē šķirušies būs:
Dvēsele skatīsies dvēselē dziļi,
Mūžīgā skaidrībā mieru tie gūs.
Skumju brīdī izsakām patiesu
līdzjutību **Valentinai Sirmas un
pārējiem piederīgajiem,** mīlo meitu
ILONU APINI pavadot mūžībā.
Velta Š., Ināra Ķ. ar ģimenēm

Tāda ir dzīve:
Upes plūst, saule mostas un riet.
Ikvienam Dievs savā laikā iezīmē
Un ceļu, pa kuru lēms iet. (M.Sviķe)
Izsakām visdziļāko līdzjutību
Guntim Apinim un tuviniekiem,
kad mūžības ceļā jāpavada
ILONA APINE.
Veikala "Zeltrozes" kolektīvs

Tavi darbi citās mājās dzīvos,
Tava labsirdība tajos degs.
Tevi pašu dzimtās puses zeme
Silti, silti koku saknēm segs.
Mūsu līdzjutība un mierinājuma vārdi
**Betijai un tuviniekiem,
VECTĒTIŅU** mūžībā pavadot.
12.klase un audzinātāja

Viss nu beidzies, viss pāri,
Un mūžs tavš ir galā,
Vienīgi atmiņas staro
Un smeldzīgas asaras krit.
Kad sirdi dzeļ smeldzīga sāpe,
izsakām visdziļāko līdzjutību **Antrai
Sprudzānei un tuviniekiem,
TUVU CILVĒKU** pavadot kapu
kalniņā.
SIA "ADREDA"

Cilvēka mūžs ir līdzīgs koklei,
Pātrūkst stīga un viss ir kluss.
(Ā.Elksne)
Lai klusa un patiesa līdzjutība **Mārim
Liepiņam,** māsu **LEONTINI**
pavadot Mūžībā.
Auziņu, Lauskinieku ģimenes, Ārija

Kad vakaram tavam neaust vairs
rīts,
Kad mūžības gājiens tev iezvanīts,
Tad dvēsele brīva mūžībā iet,
Kur saule nekad vairs nenoriet.
Karin, gan domās, gan sirdīs esam
kopā ar Tevi šajā skumjajā brīdī,
pavadot **VECMĀMIŅU** smilšu
kalniņā.
Tavas dziedātājas –
Tilžas sieviešu koris "Varavīksne"
un ansamblis "Rasa"

Kā dziju kamols mūžs ir saritināts,
Kur dzīpari visdažādākie mirdz.
Ja spētu kāds tos atkal atšķetināt,
Tad vidū būtu vecmāmuļas sirds.
(L.Vāczemnieks)
Mūsu klusa un patiesa līdzjutība
diriģentei **Karinai ar ģimeni,
vecmāmiņu VERONIKU BUKŠU**
mūžībā pavadot.
Jauktais koris "Viola"

Klusa paliek māja, sēta,
Klusa tēva istabiņa:
Nav vairs tēva mīlo soļu,
Nav vairs tēva padomiņa.
Gunta un Māri ar ģimeni, izsakām
klusu un patiesu līdzjutību, **TĒVU,
SIEVASTĒVU** mūžībā pavadot.
Medņevas PII "Pasaciņa" kolēģi

Lai tēva mīlestība visos ceļos vada,
Lai tēva miers tev spēku dod.
Lai labā, aplklususi sirds vēl ilgi
Teic padomu un ceļa maiži dod.
(J.Silazars)
Ilze ar ģimeni, TĒVS nepārstāj būt
– vien pārtop par eņģeli, lai sargātu.
Klusa un patiesa līdzjutība no
Medņevas PII "Pasaciņa" bijušajiem
kolēģiem.

Dusi saldi zemes rokās,
Lai tev sapņu nepietrūkst.
Mīļas rokas ziedus noklās,
Un tev silti vienmēr būs. (A.Straube)
Terēzija, izsakām klusu un patiesu
līdzjutību, **BRĀLI** mūžībā pavadot.
Medņevas PII "Pasaciņa" kolēģi

Mīļo tēt, cik ļoti grūti
Tevi zemes klēpim dot,
Atvadoties sveikas sūti,
Dziedāt dziesmu pēdējo. (Z.Purvs)
Mīļā skolotāja **Gunta ar ģimeni,**
sāpju brīdī domās esam blakus un
izsakām patiesu līdzjutību, **TĒVU**
mūžībā pavadot.
Medņevas PII "Pasaciņa" mazie
"Lāčuki" ar vecākiem

Tēt, dziedēs takas, kur tu gāji,
Velti putni dārzā tev sauks.
Tikai seni atmiņziedi
Par tālo bērniņu un tevi plaukst.
Skumju brīdī esam kopā ar **Ilzi
Lepnāni un viņas ģimeni,** tēvu
JĀNI LEPNĀNU mūžībā pavadot.
Rekavas vidusskolas kolektīvs

Kaut varētu šo smilšu sauju nemest,
Bet to vairs nevar, maijs bez tevis
plaukst.
Nem mūsu mīlestību, lai tev nesalst,
Nem siltus vārdus aukstā ceļā līdz.
(J.Osmanis)
Izsakām dziļu līdzjutību **Aldim
Šmagrim ar ģimeni un
tuviniekiem, MĀTI** zemes klēpi
guldot.
SIA "ANITA AB" un SIA "PRIME-
MOVER" kolektīvs

Noriet saule vakarā,
Sidrabiņu sijādama;
Aiziet dusēt māmuliņa
Baltā smilšu kalniņā.
Mūsu klusa līdzjutība **Ivetai
Šmagrei un pārējiem tuviniekiem,**
no **MĀMIŅAS** uz mūžu atvadoties.
Konditorejas meitenes, Ina, Silvija

Nem no mums tās gaišās stundas,
Kurās bieži kopā būts.
Lai tev dzimtās zemes vēji
Siltu miega dziesmu dūc.
(L.Vāczemnieks)
Skumju brīdī atvadoties no
klasesbiedra **MĀRA PANGAS,**
esam kopā ar viņa **tuviniekiem.**
1966.gada 10.a klasesbiedri

Skumji noliec galvas priedes klusi,
Nolīst ziedos rīta mirdzums silts.
Nošalc vēsma - mierīga, lai dusa,
Lai tev viegla dzimtās zemes smilts.
(L.Pēlmanis)

Izsakām visdziļāko līdzjutību **Artim
Ušackim un tuviniekiem, TĒVU**
mūžībā pavadot.
VUGD LRP Balvu daļas 2.vada
kolēģi

Cik salts šis rīts –
Klau, vēji staigā,
Un kaut kur izgaisusi
Tēva balss. (S.Sile)
Izsakām visdziļāko līdzjutību **Artim
Ušackim ar ģimeni, TĒTI,
VECTĒTIŅU** zemes klēpi guldot.
Ilona, Intars

Gan sāpju dienas, gan saules rīti,
It viss tiek klusi zemē tiets.
(E.Vēveris)
Izsakām visdziļāko līdzjutību
tuviniekiem, kad
JĀŅA UŠACKA dvēselīte devusies
debesu valstībā.
Jāņa skolasbiedri

Laika pulkstenis stundas sit,
Laika pulkstenis stundas skaita.
Laika upe uz priekšu rit.
Mūžībai pretī rit cilvēka gaita.
Mēs zinām, ka šī diena var pienākt,
bet nezina – kad. Izsakām
līdzjutību **tuviniekiem,**
pavadot **ANDREJU DUBOVU**
mūžībā.
Kozlovsku ģimene

Tu esi uz mūžiem aizgājis
No šī dārza un no šīs mājas,
Tu esi uz mūžiem aizgājis
No mums un no pasaules...
Visdziļākā līdzjutība **tuviniekiem,**
pavadot **ANDREJU DUBOVU**
klusajā mūžības ceļā.
Mednieku klubs "Bebritis"

Pērk

**IEPĒRK
MĀJLOPUS**
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galaspartrade.lv

Z.s "Strautiņi"
iepērk **mājlopus.**
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tāl. 29411033.

Pērk dzīvokli Balvos līdz
EUR 10000.
Tāl. 20606994.
Pērk meža, lauksaimniecības zemi.
Tāl. 29386009.
Pērk augošus kokus mežā, paši
zāgējam, izvedam. Samaksa tūlītēja.
Tāl. 20219102.

Pērk izcirstus mežus
(3000 EUR/ha), cirmsmas,
lauksaimniecības zemi.
Tāl. 28282021.

Pārdod

Skaldīta malka.
Cena 50 EUR/berkubā.
Piegādes apjoms līdz 7 berkubiem.
Ir sausā. Tāl. 25543700.
Pārdod labu, skaldītu malku.
Ātra piegāde.
Tāl. 26425960.

Pārdod skaldītu malku.
Tāl. 29332209.
Pārdod kviešus, auzas, rudzus.
Tāl. 28700211.
Pārdod lopbarībai: kartupeļus,
burkānus, cukurbietes, graudus.
Tāl. 25442582.

<p>Aduguns IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS IZDEVĒJS SIA "BALVU VADUGUNS" Nodokļu maksātāju apliecības Nr. LV43203002982</p>	<p>REDAKCIJAS ADRESE TEĀTRA IELĀ 8 BALVOS, LV-4501 NORĒĶINU KONTS A.S. SEB BANKA Nr. LV21UNLA0024000467345, kods UNLALV2X Publicitāte materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.</p>	<p>REKLĀMA, SLUDINĀJUMI D.Dimitrijeva T. 64507018 26161959</p>	<p>REDAKTORS E.GABRANOVŠ - T. 29360850 ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA - T. 26707934; Z.LOGINA - T. 29203754; I.ZINKOVSKA - T. 28319682; M.SPRUDZĀNE - T. 27832538; I.TUŠINSKA - T. 27145837; A.LOČMELIS - T. 26665086. KOREKTORE S.GUGĀNE GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 25908200 ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730 Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961</p>	<p>e-pasts: vaduguns@apollo.lv mājaslapa: vaduguns.lv Datorsalikums- SIA "Balvu Vaduguns", R.KACĒNS Iespēsts SIA "Latgales Druka", Rēzeknē, Baznīcas 28 TIRĀŽA - 2340</p>
---	---	---	---	---